

MUUTTUVA PÄIVÄHOITO

Lastentarhan- ja luokanopettajien näkemyksiä päivähoidon ja opetustoimen hallinnon yhdistämisestä

Jenni Tirronen

Pro gradu -tutkielma
Jyväskylän Yliopisto
Kasvatustieteiden laitos/
Varhaiskasvatus
Syksy 2009

TIIVISTELMÄ

Tirronen J. 2009. Muuttuva päivähoito. Lastentarhan- ja luokanopettajien näkemyksiä päivähoiton ja opetustoimen hallinnon yhdistämisestä. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos/ varhaiskasvatus. Varhaiskasvatustieteen Pro gradu -tutkielma. 70 sivua + 13 liitettä.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Helsingin päivähoitossa ja opetustoimessa työskentelevien lastentarhanopettajien ja luokanopettajien näkemyksiä päivähoiton perustehtävästä, sekä päivähoiton ja opetustoimen hallinnon mahdollisesta yhdistämisestä ja siihen liittyvistä odotuksista. Eräs keskeinen tutkimuskysymys on, näkevätkö lastentarhan- ja luokanopettajat lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumon varhaiskasvatuksesta perusopetukseen, vai pitävätkö he päivähoitoa pelkästään sosiaalipalveluna.

Tutkimuksen kohdejoukkona ovat kaikki Helsingin ruotsinkielisen päivähoiton lastentarhanopettajat, erityislastentarhanopettajat ja esiluokanopettajat sekä opetustoimeen kuuluvat esiluokanopettajat, luokanopettajat ja erityisopettajat. Aineiston keruu suoritettiin strukturoidun kyselylomakkeen avulla keväällä 2009. Tähän tutkimukseen kuului 242 henkilöä ja tästä joukosta 133 henkilöä vastasi heille lähetettyyn kyselyyn. Palautusprosentiksi muodostui 54,9. Suurimman vastanneiden ryhmän muodostivat lastentarhan- ja luokanopettajat.

Tutkimuksen teoreettinen osuus jakautuu kolmeen osaan, josta ensimmäisessä osassa tarkastellaan suomalaista päivähoitojärjestelmää ja päivähoiton hallinnon kehitystä. Toisessa osassa tarkastellaan sitä, mikä on päivähoiton perustehtävä, ja kolmannessa osassa päivähoitoa ja sen tulevaisuutta käsitellään henkilöstön näkökulmasta.

Tulokset osoittavat, että lastentarhan- ja luokanopettajat näkevät päivähoiton sekä osana kasvatus- ja opetusjärjestelmää että osana sosiaalipalvelua. Erityislastentarhanopettajat

puolestaan näkevät lähes yksimielisesti päivähoiton osana kasvatus- ja opetusjärjestelmää, eikä niinkään osana sosiaalipalvelua.

Päivähoidon ensisijaisimmasta tehtävästä sekä lastentarhan- että luokanopettajat olivat yksimielisiä. Päivähoidon tärkein tehtävä on heidän mielestään lapsen kasvun ja kehityksen edistäminen. Toiseksi tärkeimmäksi tehtäväksi he näkivät lapsen oppimisen edistämisen, kolmanneksi tärkeimmäksi tehtäväksi perheiden tukemisen sosiaalisissa tilanteissa ja neljänneksi tärkeimmäksi tehtäväksi vanhempien työssäkäynnin mahdollistamisen.

Helsingin ruotsinkielisen päivähoiton osalta sekä lastentarhan- että luokanopettajat näkivät, että päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistäisi ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden. He eivät kokeneet uhkana, että yhteistyö sosiaaliviraston sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen kanssa tällöin vaikeutuisi. Yhteistyö ruotsinkielisten sosiaalipalvelujen kanssa on heidän mielestään kuitenkin turvattu. Päivähoidon tulevaisuutta ajatellen luokanopettajista useampi koki, että mikäli päivähoitolla ja opetustoimella olisi yhteinen hallinto, kohentuisi samalla myös lastentarhanopettajien asema. Lastentarhanopettajat näkivät useammin kuin luokanopettajat, että lastentarhanopettajien palkkauksen tulisi vastata luokanopettajien palkkausta.

Avainsanat: päivähoito, varhaiskasvatus, päivähoiton hallinto, päivähoiton tehtävä

Key words: daycare, early childhood education, administration of daycare, function of daycare

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	SUOMALAISEN PÄIVÄHOIDON JA VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN.....	10
	2.1 Varhaiskasvatuksen merkitys yhteiskunnassa	10
	2.2 Varhaiskasvatus ja päivähoito maailmalla.....	12
	2.3 Päivähoidon ja esiopetuksen hallinnon taustaa	14
	2.4 Päivähoidon paikka osana sosiaalihuoltoa?	17
	2.5 Suuntana päivähoidon ja opetuksen yhteinen hallinto	19
3	PÄIVÄHOIDON TEHTÄVÄ.....	24
	3.1 Lapsena päivähoidossa.....	24
	3.2 Kasvatus ja oppiminen päivähoidon toimintakulttuurina	25
	3.3 Perhe ja päivähoito muuttuvassa yhteiskunnassa	27
	3.4 Varhaiskasvatuksen kehittäminen ja tulevaisuuden haasteet.....	30
4	PÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ -VARHAISKASVATUKSEN KESKEISIN VOIMAVARA.....	33
	4.1 Henkilöstön saatavuus ja riittävyys	35
	4.2 Varhaiskasvatuksessa tarvittava osaaminen	36
5	TUTKIMUSONGELMA JA – KYSYMYKSET	38
6	TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN	40
	6.1 Tutkimuksen metodologiset lähtökohdat.....	40
	6.2 Tutkimuksen kohdejoukko.....	41
	6.3 Tutkimusaineiston keruu ja käsittely.....	43
	6.4 Tutkimuksen luotettavuus	43

7	TUTKIMUKSEN TULOKSET	45
7.1	Tutkimusjoukon kuvailua	45
7.2	Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen hallinnollinen paikka ja tehtävä.....	48
7.2.1	”Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää”	48
7.2.2	”Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu”.....	49
7.2.3	Päivähoidon tehtävä	50
7.3	Lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumo varhaiskasvatuksesta perusopetukseen	51
7.4	Päivähoidon ja opetuksen hallinnon yhdistyminen.....	53
7.4.1	”Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä”	53
7.4.2	”Ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden	55
7.4.3	”Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto vaikeuttaa yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden kanssa.....	55
7.5	Varhaiskasvatuksen kehittäminen ja tulevaisuuden odotukset.....	58
7.5.1	”Lastentarhanopettajien asema kohentuu päivähoidon ja opetustoimen hallinnon yhdistymisen myötä.....	58
7.5.2	”Lastentarhanopettajien palkkauksen tulisi vastata luokanopettajien palkkausta”.....	59
7.5.3	”Lastentarhanopettajien koulutusvaatimuksena tulisi tulevaisuudessa olla maisteritasoinen koulutus”	59
8	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	61
	LÄHTEET	67
	LIITTEET	71

1 JOHDANTO

Lasten kasvatus ja suomalainen päivähoitojärjestelmä ovat olleet viime vuosikymmeninä kuuman keskustelun alla. Erityisesti pienten lasten vanhempien tilannetta on pohdittu niin poliittisella kuin arkipäiväiselläkin tasolla. Heiltä vaaditaan yhtä aikaa omistautumista uralle, asunnon maksamiselle ja herkimmissä iässä olevien lasten kasvattamiselle. Suomalainen päivähoitojärjestelmä pyrkii sosiaalisena järjestelmänä ja tavoitteissaan toteuttamaan oikeudenmukaisuuden perusarvoa. Kaikilla lapsilla on tänä päivänä subjektiivinen päivähoito-oikeus, joka tuli voimaan 1990-luvulla (Kauppi, 2001, 61).

Suomalaiset pienten lasten vanhemmat käyvät työssä kodin ulkopuolella ja tekevät pidempiä työpäiviä kuin muualla länsimaissa (Hujala, Puroila, Parrila-Haapakoski & Nivala 1998, 175). Pitkien työpäivien aiheuttamaan lastenhoito-ongelmaan on löydetty ratkaisu päivähoitojärjestelmästä. Lasten hoito ei kuitenkaan ole ainoa päivähoiton tehtävä. Sen voidaan ajatella palvelevan myös lapsen kehitystä ja oppimista. Reunan (1999) tutkimuksen mukaan vanhemmat odottavatkin päivähoitolta paitsi hoivaa myös opetusta ja kasvatusta lapsilleen. Lasten kasvattaminen ei ole nyky-yhteiskunnassa vanhemmille yksinkertainen tai helppo tehtävä, vaan siihen vaaditaan yhteistyötä, joskus jopa useiden ulkopuolisten tahojen kanssa. Tavallisimmin perheiden yhteistyökumppaneina toimivat ennen lapsen kouluikää erityisesti päivähoiton ammattilaiset. Päivähoitokasvatus tulee

organisoida siten, että se turvaa yhdenvertaiset kasvatusmahdollisuudet kaikille päivähoitoikäisille. (Kauppi 2001, 61.)

Julkinen pienten lasten kasvatus, erityisesti juuri päivähoito, on koko historiansa ajan pyrkinyt kotikasvatukseen tukemiseen. Tiilikan (2005) mukaan kotikasvatus tarkoittaa sitä, että kodin kautta lapselle välittyvät eettiset arvot ja normit ovat keskeisellä sijalla lapsen kasvatuksessa ja kasvatusarvojen pohdinnan tulisi näin olla jokapäiväinen tapa käytännön kasvatustyössä. Vanhempien oikeus ja velvollisuus vaikuttaa lapsensa päiväkotikasvatukseen merkitsee sitä, että he ovat yhtä aikaa päivähoiton työnantajia, yhteistyökumppaneita ja palveluiden käyttäjiä (Tiilikka 2005, 16.) Nykyisin opetusta ja kasvatusta on alettu korostaa entistä enemmän. Yhteinen kasvatustehtävä entistä vaativimmissa olosuhteissa on muuttunut myös laadultaan uudella tavalla yksityisyyden ja julkisen rajapinnalla tapahtuvaksi ja myös tätä rajaa murtavaksi. Uutta kasvatustyön orientaatiota ja menetelmiä vaaditaan niin pienten lasten vanhemmilta kuin päivähoiton ammattilaisiltakin. (Emt; 15- 16.)

Lasten päivähoiton hallinnointia koskevat säädökset ovat muuttuneet siten, että kunta saa nyt itse päättää, minkä monijäsenisen toimielimen hoidettavaksi lasten päivähoiton sekä kotihoiton ja yksityisen hoidon tuen hallinto kunnassa annetaan. Vuonna 2009 on Suomessa sosiaalitoimen hallinnon alaisuudessa 0-6- vuotiaista lapsista yhteensä 210 278 (51,7 %) ja opetustoimen hallinnon alaisuudessa 162 547 (39,9 %). Päivähoiton muun hallintomuodon alaisuudessa on 34 046 lasta, eli yhteensä 8,4 %. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2009, henkilökohtainen tiedonanto) Varhaiskasvatuksen asemaa ja roolia halutaan vahvistaa osana elinikäistä oppimista sekä osana kasvatus- ja koulutusjärjestelmän kokonaisuutta. Kasvatus- ja koulutusjärjestelmän hallinnollisten ratkaisujen tulee tukea niin yksilöllisen kuin yhteiskunnallisen kasvatuksellisen kokonaisuuden rakentumista. (Oleander 2005, 3.)

Tässä pro gradu -tutkimuksessa tarkastelen Helsingin ruotsinkielisessä päivähoitossa ja opetustoimessa työskentelevien lastentarhanopettajien ja luokanopettajien näkemyksiä päivähoiton perustehtävästä sekä mahdollisesta ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen hallinnon yhdistämisestä ja siihen liittyvistä odotuksista. Mielenkiintoni pro

gradu -työni aihetta kohtaan on kasvanut vuosien varrella. Olen työskennellyt päivähoiton esimiestehtävissä useassa kunnassa sekä sosiaaliviraston että opetusviraston alaisuudessa niin Suomessa kuin Ruotsissakin. Syksyllä 2008 sain mahdollisuuden olla mukana Helsingin ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhdistämistä valmistelevalle työryhmässä asiantuntijana, joka osaltaan syvensi kiinnostustani aiheeseen. Helsingin ruotsinkielisen päivähoiton hallinnon siirtymistä opetustoimeen on suunniteltu kevästä 2008 lähtien.

Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin strukturoitua kyselylomaketta, johon lastentarhan- ja luokanopettajien lisäksi vastasivat myös erityislastentarhan- ja esiluokanopettajat sekä erityisopettajat. Käytän tässä tutkimuksessa vaihtelevasti termejä varhaiskasvatus ja päivähoito. Varhaiskasvatuksella tarkoitan yhteiskunnan järjestämää elinikäisen oppimisen foorumia, jolla on pedagoginen sisältö ja päivähoitolla puolestaan yhtä yhteiskunnan järjestämää varhaiskasvatuksen monialaista palvelua. Nämä termit eivät siis ole synonyymejä.

Aikaisemmin päivähoiton hallinnon organisaation muutosta on tutkittu päivähoitohenkilöstön näkökulmasta, mutta en ole löytänyt tutkimuksia, joissa olisi vertailtu lastentarhan- ja luokanopettajien näkemyksiä. Haluan tuoda tutkimuksellani näin ollen ilmi myös sen, millaisena luokanopettajat näkevät päivähoiton ja miten he kokevat mahdollisen yhteisen hallinnonalan ja sen vaikutukset arkipäivän työhön.

Tutkimuksen teoriaosassa tarkastelen varhaiskasvatuksen merkitystä yhteiskunnassa, päivähoiton ja opetustoimen hallinnon kehitystä ja päivähoiton perustehtävää. Olen rajannut kohderyhmäkseni ruotsinkieliset lastentarhanopettajat ja luokanopettajat, koska toivon tutkimuksestani olevan hyötyä myös nykyisessä työssäni päivähoiton suunnittelijana ruotsinkielisessä päivähoitossa Helsingissä.

2 SUOMALAISEN PÄIVÄHOIDON JA VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN

2.1 Varhaiskasvatuksen merkitys yhteiskunnassa

Varhaiskasvatus on pienten lasten elämässä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua ja kehitystä (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2003, 9). Eeva Hujalan (2006) mukaan varhaiskasvatuksen merkitys on ihmisen elämänkaaren, kasvun ja oppimisen kivijalka. Ihmisen oppimiskapasiteetti on ensimmäisten ikävuosien aikana suurempi kuin koskaan myöhemmin. Tunne -elämän perusta ja itsetunto rakentuvat merkittävästi ensimmäisten ikävuosien ja varhaisten ihmissuhteiden kautta. Neurologinen tutkimus on myös osoittanut, että 90 prosenttia aivojen hermostollisesta rakenteesta muotoutuu viiden ensimmäisen ikävuoden aikana, joten laadukkaalla varhaiskasvatuksella on erittäin merkittävä vaikutus myöhempään elämään.

Päivähoito on varhaiskasvatuksen konkreettinen muoto, jossa yhdistyvät lapsen hoidolliset, kasvatukselliset ja esiopetukselliset tarpeet.

Nykyisin ei monikaan perhe jää ilman päivähoitoa. Päivähoito tarvitsee välttämättä yhteistyötä perheiden kanssa. Keskeisin päivähoitokasvatuksen yhteiskunnallinen merkitys perustuukin koti- ja päivähoitokasvatuksen integroitumiseen. Tämä näkökulma määrittelee myös päivähoidon laajemmat yhteiskunnalliset tehtävät. (Huttunen 1989, 25.)

Päivähoidolla on ensinnäkin työvoimapolitiittinen tehtävä. Yhteisötasolla yhteiskunta tarvitsee toimintojaan ylläpitääkseen kansalaisten työpanoksen. Yksilötasolla perheet taas tarvitsevat apua lastenhoidon järjestämiseksi voidakseen osallistua työelämään ja näin päivähoito huolehtii lasten kasvatustehtävästä vanhempien työpäivän ajan. Useissa perheissä molempien vanhempien työssäkäynti on taloudellinen välttämättömyys. Toiseksi päivähoidolla on myös perhepolitiittinen tehtävä, sillä tasa- arvoisuuteen pyrkivässä yhteiskunnassa päivähoito on tärkeä edellytys lasten hankkimiselle. Yhä useammat naiset hankkivat korkean koulutuksen ja haluavat huolehtia perheen taloudesta yhdessä miehen kanssa. He kokevat päivähoidon tukevan omaa vanhemmuuttaan ja jaksavat näin paremmin olla lastensa kanssa työpäivän jälkeen. Päivähoito antaa perustan sille, että perheissä omaksutaan tasa- arvoinen käytännön kasvatusvastuu. (Emt; 26.)

Päivähoidolla on myös sosiaalipoliittinen tehtävä, koska päivähoito ennaltaehkäisee lastensuojelun tarvetta tukemalla lasten kasvua ja perhettä kasvatustehtävässä. Päivähoidon kautta on myös mahdollista saada tietoa perheen vaikeuksista, jotta tukitoimiin ehditään ryhtyä ajoissa. Päivähoidon sosiaalis- pedagoginen tuki on tärkeintä haavoittuvissa olosuhteissa eläville perheille ja niille perheille, jotka tarvitsevat kaikkein eniten yhteiskunnallisia tukitoimenpiteitä. Neljänneksi päivähoidolla on myös koulutuspolitiittinen tehtävä ja näin ollen se toteuttaakin tavoitteellista varhaiskasvatustoimintaa. Varsinkin esiopetuksen nähdään antavan valmiuksia kouluelämään. Päivähoidon pedagoginen toiminta toteuttaa omalta osaltaan lasten kasvatus- ja opetustehtävää yhdessä vanhempien kanssa. Päivähoidon koulutuspolitiittista tehtävää ei kuitenkaan pidä nostaa muiden, lapsen ja perheen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin tähtäävien tehtävien yläpuolelle. Päivähoidon toteuttamisessa on otettava huomioon, että se tapahtuu lapsuuden omilla ehdoilla. (Emt; 26-27.)

2.2 Varhaiskasvatusta ja päivähoito maailmalla

Tässä osiossa tulen tarkastelemaan varhaiskasvatusta asemaa ja käytäntöjä muualla maailmassa. Useat globaalit, alueelliset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset muutokset sekä hyvinvointivalttiolliset reformit koskettavat suoraan lasten kasvuympäristöjä, lasten asemaa niissä, heidän kasvatustaan, kehitystään ja hyvinvointiaan. Lapsipolitiikan ja varhaiskasvatusta henkilöstön on pystyttävä vastaamaan muun muassa monikulttuurisuuden ja kansainvälisten sopimusten asettamiin haasteisiin.

(Varhaiskasvatustutkimus ja varhaiskasvatusta kansainvälinen kehitys, 27.)

Pohjoismaissa varhaiskasvatusta järjestelmät ovat integroitua eli sekä esiopetuksessa että päivähoitopalveluissa toteutetaan tavoitteellista varhaiskasvatusta, joka muodostuu hoidon, kasvatusta ja opetuksen kokonaisuudesta (Emt; 28). Keski- ja Etelä-Euroopassa kolme vuotta täyttäneiden esiopetuksella on pitkät perinteet. Julkista päivähoitojärjestelmää on siellä kehitetty vasta myöhemmin vastaamaan työvoimapolitiittisiin tarpeisiin, kun pienten lasten äidit ovat vähitellen siirtymässä yleisemmin kodin ulkopuolelle työhön. Siksi kolme vuotta täyttäneiden lasten yhteiskunnan järjestämä päivähoito on historiallisista syistä kehittynyt siellä jo toimineen esiopetuksen yhteyteen ja liittyy usein kiinteästi opetustoimeen. Keski- ja Etelä-Euroopassa alle 3-vuotiaiden lasten päivähoito toteutetaan yleisesti ns. lastenseimitoimintana osana sosiaalihuoltoa. Tällöin muodostuu raja alle 3-vuotiaiden ja 3 vuotta täyttäneiden lasten välille päivähoitosta huolehtivissa instituutioissa sekä niitä ohjaavissa hallinnollisissa lainsäädännöissä. Esiopetuksen tehtävien laajennuttua Etelä- ja Keski-Euroopassa vastaamaan päivähoitollisiin tarpeisiin on kiinnostuttu ns. *educare* -toimintamallista, jonka mukaan lapsen huolenpidollisiin sekä kasvatuksellisiin ja opetuksellisiin tarpeisiin tulee vastata integroidusti ja kokonaisvaltaisesti samassa toimintayksikössä. Suomessa *educare* -mallia on perinteisesti toteutettu sosiaalihuollon alaisena toimineessa päivähoitojärjestelmässä. (Lasten päivähoitokuntatason hallinnon järjestämisvaihtoehtojen lisäämistä selvittävän työryhmän muistio 2000.)

Naapurimaassamme Ruotsissa päivähoito on kuulunut yli kymmenen vuoden ajan opetustoimen alaisuuteen, jolloin se sai oman opetussuunnitelmansakin. Nyt, ensimmäisen

kymmenen vuoden jälkeen asiaa on arvioitu kansallisella tasolla. Ruotsin opetustoimi Skolverket on julkaissut vuonna 2008 arviointiraportin (Tio år efter förskolereformen, nationell utvärdering av förskolan), jossa päivähoiton uutta, vakiintunutta asemaa tarkastellaan laaja- alaisesti. Raportin mukaan on huomattu, että päivähoiton oma opetussuunnitelma on nostanut päivähoiton statusta samaan aikaan kun siitä on ollut suurta hyötyä ja tukea päivähoiton henkilöstölle heidän tekemässään pedagogisessa työssä. Vastoin odotuksia, opetussuunnitelmalla ei juuri ollut vaikutuksia kunnalliseen poliittiseen päätöksentekoon tai resursseihin. Se ei esimerkiksi johtanut pienempien lapsiryhmien muodostumiseen. Jo viiden ensimmäisen vuoden jälkeen voitiin kuitenkin havaita, että päivähoito eli muutosten aikaa. Educare -malli sai vahvan tuen niin johtavassa asemassa olevien kuin päivähoiton työntekijöidenkin keskuudessa. Päivähoiton tehtäväksi nähtiin hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus. Arvioitaessa toimintaa oli havaittavissa vahvempi painotus lapsen oppimiselle ja erityisesti lapsen yksilölliselle kehitykselle. Observaatiot, kartoitukset ja dokumentaatiot yksittäisen lapsen kehityksestä olivat saaneet aivan uudenlaiset muodot. Monet päiväkodit alkoivat esimerkiksi tehdä lasten henkilökohtaisia kehitys- ja oppimissuunnitelmia. Eräs merkittävä arvioinnin tuoma havainto oli myös se, että kunnat alkoivat asettaa yhä suurempia vaatimuksia myös päivähoitolle arvioinnin ja tulostavoitteiden suhteen. Päivähoito oli siirtynyt sosiaalitoiminnasta tavoite- ja tulosohjautuvaan kasvatusta- ja opetusjärjestelmään. (Carlson Ericsson & Åsén 2008, 10.)

UNICEF on raportissaan The child care transition- a league table of early childhood education and care in economically advanced countries (Adamson 2008) vertaillut päivähoitoa ja varhaiskasvatusta kehittyneissä maissa. Hoivan yhteiskunnallistuminen on selkeä kehityssuunta ja tämä näkyy myös EU:n tavoitteissa. Euroopan unionin johtajat ovat hyvin yksimielisiä siitä, että vuoteen 2010 mennessä tulisi 33 prosenttia alle kolmevuotiaista ja 90 prosenttia 3-6- vuotiaista lapsista olla koko- tai osapäivähoiton piirissä. (Adamson 2008, 8.)

Kyseisen tutkimuksen mukaan noin 80 prosenttia rikkaiden maiden 3-5- vuotiaista lapsista ja noin 25 prosenttia alle kolmevuotiaista on jonkin päivähoitomuodon piirissä.

Yhdysvalloissa suurin osa pienten lasten vanhemmista palaa koko- tai osapäivätyöhön viimeistään 12 kuukauden kuluttua lapsen syntymästä ja jopa 50 prosenttia alle 1-vuotiaista on jo jonkin päivähoitomuodon piirissä. (Emt; 3.)

Varhaiskasvatus perustuu laaja-alaiseen, monitieteiseen tietoon ja tutkimukseen. On olemassa merkittävää näyttöä siitä, että korkealaatuiseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistuminen tuo pitkäaikaista hyötyä lapsen kehitykselle ja oppimiselle. (Varhaiskasvatus on lapsen oikeus 2008, 3.)

Myös UNICEFin tutkimuksessa todetaan, että on selkeää näyttöä siitä, että varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset menestyvät tulevaisuudessa paremmin kuin kotona hoidetut ikätoverinsa. Vaikutus on merkittävä, kun puhutaan heikoimmin menestyvistä sosioekonomisista ryhmistä. Tutkimuksen mukaan aikaisesta päivähoitoon menemisestä voi olla myös haittaa, elleivät laatuasiat ole kunnossa. Hyvin pienten lasten pitkäaikainen hoito kodin ulkopuolella voi olla haitaksi lapsen tunne-elämän kehitykselle ja onkin suositeltavaa, että yhteiskunta mahdollistaa jommankumman tai molempien vanhempien läsnäolon lapsen kanssa ainakin vuoden ikään asti. (Adamson 2008, 12.)

Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen merkitys on lasten osalta ennen muuta tasa-arvossa. Lasten ja nuorten kohtaamat ongelmat ovat usein lähtöisin kotoa. Heikko sosioekonominen asema jättää usein jälkensä myös lapsiin. Näin on jopa fyysisen turvallisuuden kannalta. Päivähoito tarjoaakin harrastusmahdollisuuksia, sosiaalisia verkostoja ja turvallisia aikuiskontakteja myös niille lapsille, jotka eivät välttämättä niitä vastaavalla tavalla muutoin saisi. Varhaislapsuus tarvitsee kaikkia päivähoidon muotoja; hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Tänä päivänä hoito ilman opetusta ei ole hoitoa. (Emt; 8-9.)

2.3 Päivähoidon ja esiopetuksen hallinnon taustaa

Päivähoidon hallinnollinen paikka kunnassa on ollut pitkään keskustelun alaisena. Se käynnistyi jo vapaakuntakokeilun aikana 1980-luvun lopulla, jolloin kunnissa laajasti

arvioitiin kuntahallinnointia ja tehtiin erilaisia mittavia muutoksia. Vapaakuntakokeilun aikaan 1980 -luvun lopussa elettiin toiveikasta palvelujen parantamisen aikaa. Taloudelliset säästöt eivät olleet tuolloin kehittämistyön ytimenä, joskin oletettiin, että palveluita kehittämällä syntyy myös taloudellista säästöä. Hallinnon kehittäminen kohdentui yksittäisiin kuntiin. Alueellinen ja seudullinen yhteistyö tai yhdentyminen ei ollut vielä silloin ajankohtaista. (Harju, Lindberg & Välimäki 2007, 9.)

Vuonna 2000 sosiaali- ja terveysministeriö asetti erillisen työryhmän selvittämään lasten päivähoiton kuntatason hallinnon järjestämismuutosten lisäämistä. Työryhmä esitti muutettavaksi sosiaalihuoltolaki, lasten päivähoitolaista lakia sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia siten, että kunta saisi päättää, minkä monijäsenisen toimielimen hoidettavaksi lasten päivähoiton sekä kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen hallinto kunnassa annettaisiin. Esityksen mukaan päivähoito sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki säilyisivät sosiaalipalveluna, joiden lainsäädännöllinen, rahoituksellinen sekä muu ohjaus ja valvonta kuuluisivat edelleen sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan. Hallituksen esitys hyväksyttiin valtioneuvostossa sisällöllisesti, mutta siitä poiketen säädettiin sen toteuttaminen määräaikaisena kokeilulakina, jolla mahdollistettiin asiaa koskevat väliaikaiset muutokset sosiaalihuoltolakiin. Kokeilulaki säädettiin ajalle 1.8.2003- 31.7.2008. Tämän lain mukaan kunta voi itse päättää mikä monijäseninen toimielin huolehtii lasten päivähoitolaista annetussa laissa sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa kunnalle säädetyistä tehtävistä. Sosiaalihuoltolain kokeilu keskeytyi vuoden 2006 lopussa ja kokeilutilanne muuttui pysyväksi vuoden 2007 alusta lähtien. (Harju ym. 2007, 9-10.)

Suomessa sosiaali- ja terveysministeriö vastaa päivähoiton kehittämisestä, laadusta ja lainsäädännöstä. Vastuu päivähoiton palvelujen järjestämisestä sekä yksityisen päivähoiton valvonnasta on kunnilla. Kaikilla lapsilla on tänä päivänä oikeus päivähoitoon subjektiivisen päivähoito-oikeuden myötä, mikä on tullut voimaan 1990 -luvulla. Kuntien tehtävänä on mahdollisuuksiensa mukaan järjestää päivähoitoa lapsen vanhempien toivomalla tavalla siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. (Kauppi 2001, 16.)

Esiopetukseen osallistuu Suomessa noin 96 prosenttia kuusivuotiaista, mutta julkisen päivähoiton piirissä on vain noin puolet kaikista 1-5 -vuotiaista lapsista. Alle 3 -vuotiaiden lasten määrä päivähoitossa on noin 35 prosenttia. Tämä johtuu siitä, että Suomessa vanhemmillä on mahdollisuus jäädä kotiin hoitamaan alle 3 -vuotiasta lastaan kotihoidontuella. Ruotsissa ja Islannissa jopa 60 prosenttia 1-2 -vuotiaista on päivähoitossa, Tanskassa jopa 78 prosenttia. Alle 3 -vuotiaiden lasten määrä päivähoitossa on kuitenkin kasvamassa myös Suomessa. (Varhaiskasvatustutkimus ja varhaiskasvatuksen kansainvälinen kehitys 2007, 15.)

Laki lasten päivähoitosta (36/1973) muotoilee päiväkodissa järjestettävän päivähoiton yleiset raamit. Tässä laissa päivähoitolla tarkoitetaan lapsen hoidon järjestämistä, joko päiväkodissa tai perhepäivähoitossa. Vuoteen 1996 saakka etusija päivähoitopaikkoja jaettaessa oli sosiaalisista ja kasvatuksellisista syistä päivähoitoa tarvitsevilla. Lain mukaan kunnan tulee järjestää perheille päivähoitopalveluja perheiden tarpeiden mukaan riippumatta kunnan taloudellisesta tilanteesta. Tämä on ollut merkittävä muutos yhteiskuntamme päivähoitojärjestelmässä. Näin ollen myös perheet ovat nousseet uuteen asemaan. (Karila & Nummenmaa 2001, 14-15.)

Vuoden 2007 alusta voimaan tullut palvelurakennemuutos ja sitä säätelevä puitelaki antaa nimensä mukaisesti kunnille puitteet kunta- ja palvelurakenteita muutettaessa. Kunnilla on nyt sitäkin kautta laajat mahdollisuudet kehittää palveluidensa tuotantotapoja ja niiden organisointia. Vasta lähivuodet näyttävät, miten päivähoiton hallinto tulee sijoittumaan näissä muuttuneissa rakenteissa. Keskustelu päivähoiton hallinnosta tulee jatkumaan myös hallitusohjelmaan (2007- 2011) sisällytettynä, jossa todetaan, että ”päivähoiton asema hallinnossa selvitetään”. (Harju ym. 2007, 11.) Hallitusohjelma sisältää useita kohtia, jotka eri tavoin liittyvät päivähoiton hallinnon organisoitumiseen tulevana vuosina. Keskeisenä tavoitteena on päivähoitolainsäädännön uudistuksen toteuttaminen. Toinen mittaava asia on varhaiskasvatuksen aseman selvittäminen hallinnossa. Hallitusohjelma painottaa kasvatuksen jatkumoa varhaiskasvatuksesta alkaen. (Harju ym. 2007, 38.)

Kuusivuotiaiden maksuton esiopetus on perusopetuslain mukaista toimintaa, jota kunta voi järjestää joko koulussa, päivähoitopaikassa tai muussa soveltuvassa paikassa. Kunnan

päätävässä on esiopetuksen hallinnon sijoittuminen, koska koululainsäädäntöön ei sisälly säännöksiä, jotka määräisivät, minne koululainsäädännön alainen toiminta kunnissa hallinnollisesti sijoittuu. Säännösten mukaan esiopetus tulee järjestää siten, että esiopetuksen piiriin kuuluvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita ja toisaalta päivähoitossa olevilla lapsilla on mahdollisuus osallistua esiopetukseen. Säännösten tarkoituksena on ohjata näiden eri toimintojen yhteensovittamista. Esiopetusta toteutetaan tällä hetkellä monessa kunnassa siten, että toimijoina ovat sekä sosiaali- että opetustoimi. Pääasiassa esiopetusta kuitenkin annetaan päivähoitossa. (Lasten päivähoiton kuntatason hallinnon järjestämisvaihtoehtojen lisäämistä selvittävän työryhmän muistio 2000, 24.)

2.4 Päivähoidon paikka osana sosiaalihuoltoa?

Päivähoidon ohella kunnan sosiaalipalvelujärjestelmään kuuluvat muun muassa lastensuojelu, kasvatusta- ja perheneuvonta, kotipalvelu ja kehitysvammahuolto. Monissa kunnissa on 1990-luvulla voimakkaasti kehitetty sosiaali- ja terveystoimen yhteistyötä ja siten muun muassa äitiys- ja lastenneuvolatoiminta on kytketty tiiviiseen yhteistyöhön lasten ja perheiden sosiaalipalveluita järjestävien tahojen kanssa. Yhteistyön lisäksi aina 1980-luvulta lähtien on kunnissa kehitetty myös väestövastuista sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Päivähoidon säilymistä osana sosiaalihuollon hallintoa ja sosiaalipalvelujärjestelmää on perusteltu sillä, että sosiaalitoimessa päivähoito ymmärretään kokonaisvaltaisena lasten ja perheiden palveluna, jossa päivähoiton ja muun sosiaalihuollon yhteistyön säilyttämisen vahvuutena on kokonaisvaltainen näkemys lapsesta. Varhaiskasvatuksessa yhdistyvät hoito, kasvatusta ja opetus. Päivähoidon tehtävä on tukea päivähoitossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Tätä näkemystä vahvistaa näkemys, että päivähoitossa tärkein yhteistyötaho ovat lapsen vanhemmat. Yhteistyö tukee vastuullista vanhemmuutta ja päivähoiton kasvatustehtävää. Parhaimmillaan päivähoito voi

tukea vanhempia heidän kasvatustyössään niin, että perheen ja lapsen syrjäytyminen estyvät. (Lasten päivähoiton kuntatason hallinnon järjestämisvaihtoehtojen lisäämistä selvittävän työryhmän muistio 2000, 34.)

Lasten ja heidän perheidensä terveys-, mielenterveys- ja kasvatusongelmat ovat lisääntyneet viime vuosina. Päivähoidossa on lasten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ylläpitoa ja edistämistä kehitetty ottamalla käyttöön uusia työmalleja ja toimintatapoja, jotta pienten lasten ongelmat havaitaan ja niihin puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Näitä työmalleja ennalta ehkäisyyn ja myös kuntoutukseen on kehitetty yhteistyössä terveystalvelujen kanssa. Päivähoidolla ja sen eri muodoilla on mahdollisuudet tukea perheitä kriisitilanteissa. Päivähoito on yksi lastensuojelun käyttämä avohuollon tukimuoto, jossa voidaan myös ehkäistä ennalta ei-suotavaa kehitystä. Työmarkkinoiden muutokset vaativat päivähoiton eri toimintamuodoilta joustavuutta ja kykyä vastata muuttuneisiin tarpeisiin. Vuorohoidossa lasten hoitajaksot saattavat olla hyvin pitkiä. Näissä tilanteissa päivähoiton vastuu lapsen kokonaisvaltaisesta kasvusta ja kehityksestä korostuu. Päivähoidossa, etenkin päiväkodeissa, työskentely perustuu usean eri ammattiryhmän yhteistoimintaan. (Emt; 34- 35.)

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, on sosiaalihuollon toimintaa ohjaava yleislaki. Se luo edellytykset sosiaalihuollon yhteistyölle muiden viranomaistahojen kanssa tilanteissa, joissa lapsen etu sitä edellyttää. Asiakaslain 17 §:n yksi keskeinen tavoite on ollut, että sosiaalihuollon toteuttajat (jopa yksityisesti päivähoitoa järjestävät palveluntuottajat) voivat luovuttaa salassa pidettäviä tietoja huoltajan suostumuksesta riippumatta, jos se on välttämätöntä lapsen edun vuoksi esimerkiksi koulunsa aloittavan lapsen tai kehitysvammaisen lapsen koulutuksen tarpeen selvittämiseksi taikka koulutuksen järjestämiseksi tai toteuttamiseksi. Säännöksellä on pyritty vastaamaan myös siihen ongelmaan, jonka on tähän asti koettu vaikeuttavan lapselle parhaan koulumuodon tai hänen koulussa tarvitsemansa erityisen tuen arviointia. (Emt; 14.)

Päivähoidon hallinnon sijoittumista arvioitaessa, tulisi ottaa huomioon sosiaalipalveluiden ja sosiaaliturvan kokonaisuus, joka tarjoaa perheille vaihtoehtoja lapsen hoidon järjestämiseksi. Samoin on mielipiteitä, että esiopetus tulisi olla sosiaalilautakunnan alaista

toimintaa, koska valtaosassa kuntia esiopetus järjestetään päivähoidossa ja koska esiopetuksen ja päivähoidon saumaton yhteensovitus vahvistaa suomalaisen varhaiskasvatusjärjestelmän rakennetta, jossa yhdessä ja samassa paikassa järjestetään lapselle huolenpito, kasvatus ja opetus. Asia korostuu erityistä tukea tarvitsevien lasten kohdalla. Epäillään, että päivähoidon kosketuspinta sosiaalihuoltoon heikkenisi opetustoimen hallinnon alaisuudessa ja että päivähoidon opetuksellinen puoli korostuisi huolenpitotehtävän ja vanhempien tukemisen kustannuksella. Näin kokonaisvaltainen näkemys lapsesta ja perheen tarpeista saattaisi unohtua. (Emt; 61.)

2.5 Suuntana päivähoiton ja opetuksen yhteinen hallinto

Suomessa päivähoitojärjestelmä luotiin 1970 -luvulla työelämän ja sosiaalipalvelujen tarpeisiin, eikä varhaiskasvatus Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n mukaan kasvatuksen ja koulutuksen perustana näy siinä riittävästi. Lapselle varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen tulisi muodostaa johdonmukainen jatkumo. (Varhaiskasvatus on lapsen oikeus 2008, 3.)

Varhaiskasvatuksella ja opetustoimella on Oleanderin (2006) mukaan yhteinen perustehtävä. Varhaiskasvatuksen perustehtävä on lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen laadukkaan hoidon ja korkeatasoisen varhaispedagogiikan avulla.

Varhaiskasvatus on ensisijaisesti pienten lasten kasvatusta ja opetusta yhteistyössä vanhempien kanssa. Varhaiskasvatuksen ja siihen kuuluvan esiopetuksen sekä perusopetuksen tulee muodostaa lapsen kehityksen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden. Näin ei kuitenkaan tapahdu käytännössä, ellei kasvatusjärjestelmän osien väliltä poisteta kulttuurisia, hallinnollisia ja pedagogisia esteitä. Kasvatus- ja koulutusjärjestelmän yhteinen hallinto turvaa kasvatuksen ja opetuksen katkeamattoman ketjun. (Oleander 2006, 4-5.)

Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Perusopetuksen on annettava mahdollisuus monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada valmiudet jatko- opintoihin ja osallistuvana kansalaisena kehittämään demokraattista yhteiskuntaa. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004, 14.)

Oleanderin (2006, 5) mukaan yhteinen hallinnonala tukee kasvun- ja oppimisympäristöjen keskinäistä yhteistyötä ja lasten joustavaa siirtymistä oppimisympäristöstä toiseen. Hallinnon yhtenäistäminen edesauttaa päiväkotien ja koulujen toimintakulttuurien kohtaamista ja yhteistoiminnan kehittämistä. Yhteistyö onkin avain kasvatusjärjestelmän kunkin vaiheen erityispiirteiden ymmärtämiseen sekä ammattitiedon- ja taidon laaja-alaiseen hyödyntämiseen.

Yhä useammin on koulun kanssa saman katon alla päiväkotia, esiopetus, joskus neuvola ja kirjastokin. Uudet rakennuskokonaisuudet ovat keskuksia, joissa lapsiperheet saavat palveluita. Lapsen ja lapsiperheen ei näin ollen tarvitse hypätä paikasta toiseen niin, että eri paikoissa hoidetaan jokin siivu jonkun ikäisen lapsen hoito-, kasvatus- tai koulutustarpeista. (Lindroos 2005, 5.)

Kangasniemen (2006, 7) mukaan kasvatus- ja koulutusjärjestelmän kokonaisuuden ja hyvän kehittämisen kannalta oleellista, että samat toimielimet vastaavat ohjauksesta ja hallinnosta. Yhteinen hallinto ja ohjaus luovat edellytykset henkilöstön yhteistyölle, kasvatus- ja opetustyön jatkumolle, toiminnan arvioinnille ja kehittämiselle. Hyvä varhaiskasvatus ja perusopetus ovat koulutuksen ja kasvatuksen perusta. Siihen satsaaminen säästää turhilta tukitoimilta myöhemmässä vaiheessa. Kokemukset hallinnon muutoksesta ovat pääosin hyvät, mutta uudistus ei silti näytä etenevän kovinkaan nopeasti. Syinä tähän ovat raha ja poliittinen valta. Monissa kunnissa myös toivotaan ja odotetaan valtakunnallista päätöstä asiasta.

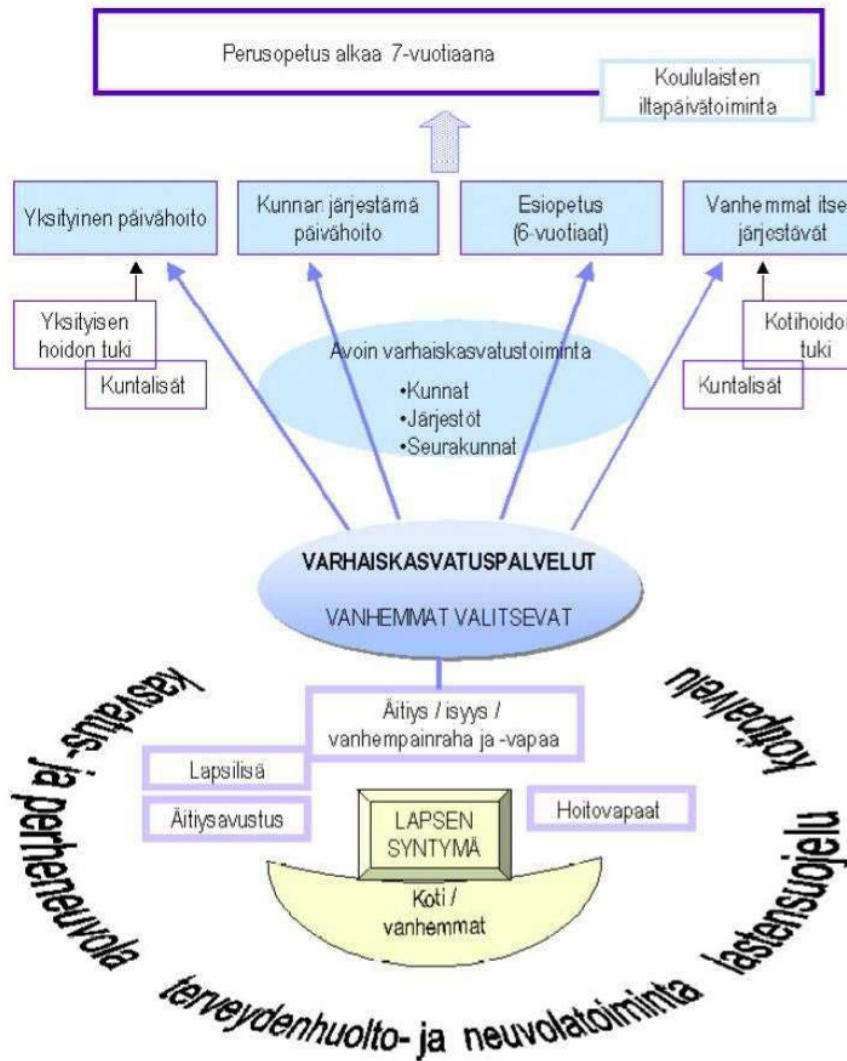
Kuntaliitto ja Sydkustens landskapsförbund julkaisivat vuonna 2007 pääkaupunkiseudun ruotsinkielisiä palveluja selvittäneen työryhmän raportin. Työryhmän tehtävänä oli selvitystyön ja kansalaiskyselyn pohjalta laatia ehdotukset pääkaupunkiseudun (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) ruotsinkielisten palvelujen kehittämiseksi joko kunnan sisäisinä ja/tai kuntarajat ylittävinä. Kehittämisehdotukseksi työryhmä mainitsi, että päivähoito ja koulu yhdistetään kaupunkikohtaisesti ruotsinkieliseksi hallintoyksiköksi ruotsinkielisen palvelun turvaamiseksi. Espoon ja Vantaan kokemukset päivähoiton ja opetustoimen yhteisestä hallinnosta osoittavat, että toimintojen yhdistäminen parantaa tilojen käyttöä ja yhteisten opetussuunnitelmien kehittämistä, helpottaa lasten siirtymistä päivähoitosta kouluun ja lisää henkilöstön mahdollisuuksia yhteiseen täydennyskoulutukseen. Päivähoidon ja koulun yhdistäminen hallinnollisesti auttaa myös hallitsemaan resurssipulaa ja mahdollistaa tarvittaessa resurssien uudelleen jaon ja tukee yhteistä suunnittelua. Erityistä tukea tarvitsevat lapset hyötyvät merkittävässä määrin yhdistetystä päivähoitosta ja koulusta. (Pääkaupunkiseudun ruotsinkieliset palvelut 2007, 5-6.)

Päivähoito sosiaalitoimessa on rakentunut vankalle lapsi- ja perhepalveluiden pohjalle ja tämä on puolestaan luonut erilaisia toimintamalleja. Stakesin Perhe -hanke (2005) on ollut yksi valtakunnallinen menetelmä, jonka tavoitteena on ollut luoda perhelähtöisiä, ennaltaehkäiseviä, eri toimijoiden yhteistyöhön perustuvia toimintatapoja, jotka rakentuvat avoimelle kasvatuskumppanuudelle. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä sosiaalialan tulevaisuuden turvaamisesta on todettu, että perheiden välistä vertaistukea vahvistetaan ja kehitetään perheiden tarpeista lähtevää perhekeskustoimintaa. Tämän vuoksi Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö käynnisti yhdessä Stakesin, Opetushallituksen, Suomen kuntaliiton, Lastensuojelun keskusliiton, Mannerheimin lastensuojeluliiton, Suomen vanhempainliiton ja Suomen evankelisluterilaisen kirkkohallituksen kanssa perhepalvelujen kumppanuusohjelman, jonka yleisenä tavoitteena on ollut vanhemmuuden vahvistaminen ja perheiden hyvinvoinnin lisääminen. Sosiaalitoimen perhetyötä, kasvatus- ja perheneuvoloiden tarjoamaa kasvatus- ja perheneuvontaa, kouluterveydenhuoltoa ja koulun oppilashuoltoa kehittämällä ja niiden moni- ammatillista yhteistyötä ja työkäytäntöjä

lisäämällä voidaan auttaa lapsia ja nuoria sekä tukea vanhempia riittävän varhain. (Perhehanke, 2005, 11.)

Kuuluipa päivähoito sitten kumpaan hallinnonalaan tahansa, on tärkeää, että lapset Suomessa ovat samanarvoisessa asemassa. Lapsilla on oikeus laadukkaaseen ja turvalliseen varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen. (Oleander 2006, 5.)

Varhaiskasvatuksen järjestelmä Suomessa on monipuolinen lapsia ja perheitä tukeva palveluiden ja sosiaaliturvaetuuksien muodostama kokonaisuus. Kuviosta 1 näkyy, kuinka varhaiskasvatuksen järjestelmä käytännössä muodostuu. Lapsen vanhemmilla on vapaus valita perheelleen ja lapselleen sopivin varhaiskasvatusmuoto, joita ovat kunnan järjestämä päivähoito ja esiopetus, yksityinen päivähoito tai vanhemmat voivat halutessaan itse järjestää lapselleen hoitajan kotihoidontuen ja kuntalisten avulla. Vanhemmille, jotka ovat lapsensa kanssa kotona, on monissa kunnissa tarjolla avointa varhaiskasvatustoimintaa.

KUVIO 1 Varhaiskasvatuksen järjestelmä (Stakes: Perhehanke 2005)

3 PÄIVÄHOIDON TEHTÄVÄ

3.1 Lapsena päivähoidossa

Päivähoitoa, kasvatusta ja opetusta on tarkasteltava, ei vaan aikuisten, vaan myös lapsen näkökulmasta, sillä lapsi on päivähoitopalvelujen keskeinen käyttäjä. Verrattuna menneisiin vuosikymmeneen on päiväkodissa nykyisin erilaista olla lapsi. Lapsikäsitys on muuttunut, eikä yhteiskunnan suhtautuminen lapsiin ole yhdentekevää, vaan kertoo paljon vallitsevasta kulttuurista, arvoista ja asenteista.

Lasta pidettiin kauan avuttomana ja kykenemättömänä, aikuisuutta odottavana ja keskeneräisenä ihmisen alkuna. Edelleenkin lapsuus nähdään jonkinlaisena ylimenokautena. Mitä pienempi lapsi on, sitä vaatimattomampi paikka hänellä on yhteiskunnassa. Lapset luokitellaan usein vanhempien tulojen, ammatin, asumistason, koulutuksen tai siviilisäädyn mukaan. (Karlsson 2001.) Tämän näkökulman pohjalta onkin rakentunut behaviorismi-oppimiskäsitys, eli ajatus lapsesta passiivisena, tyhjänä astiana, johon kasvattaja kaataa tietoa.

Toinen oppimiskäsitys edustaa behaviorismin vastakohtaa eli konstruktivismia. Tämä käsitys pitää lasta osaavana ja korostaa hänen tämänhetkisiä taitojaan, eikä sitä, mikä on vielä oppimatta. Lasta pidetään oman toimintansa aktiivisena subjektina, häneen

kohdistuvien toimintojen passiivisena objektina olon sijaan ja hänen katsotaan konstruoivan maailmaa jatkuvassa vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. (Karlsson 2001, 41-42, 46.) Lapset nähdään päivähoiton ja varhaiskasvatuksen ensisijaisina asiakkaina (Ovaska 2004, 158).

3.2 Kasvatus ja oppiminen päivähoiton toimintakulttuurina

Päivähoiton sosiaalihuollollisen ja pedagogisen perustehtävän suhde on ollut heiluriliikettä. Fröbel lastentarhatoiminnan käynnistäjänä arvosti lasta, perhettä ja kasvatusta ja kasvatuksen merkitys toteutui fröbeliläisessä lastentarhapedagogiikassa. Suomeen rantautuessaan lastentarhapedagogiikka nähtiin tärkeänä sosiaalihuollon osana. Pian pedagogiikka ja sosiaalihuollollinen toiminta kuitenkin eriytyivät. Seimet toteuttivat kokopäiväistä sosiaalihoiltoa ja tarha puolipäiväistä pedagogiikkaa. Päivähoitolaki yhdisti sitten seimet ja tarhat päiväkodeiksi. Toiminta määriteltiin sosiaalipalveluksi ja siinä pyrittiin aktiivisesti kehittämään lastentarhapedagogiikkaa. Varhaispedagogiikan kehittyminen jäi tällöin kuitenkin vielä ohueksi hoitokorosteisuuden rinnalla. Hoitopainotteisuutta pyrittiin korjaamaan 1980-luvun alun päivähoitolakiuudistuksessa. Päivähoitokasvatukselle määriteltiin kasvatukselliset tavoitteet. Syntyi termi ”varhaiskasvatus”. Kasvatuksen ohella alettiin myös korostaa vanhempien roolia ja tukemista päivähoitossa. (Hujala 2008, 6.)

Kasvatus nähtiin menneinä vuosikymmeninä lähes ainoastaan kahden henkilön, kasvattajan ja kasvatettavan välisenä vuorovaikutuksena ja tavoitteellisena toimintana, jolla pyrittiin ohjaamaan kasvatettavan persoonallisuuden kehitystä. Kasvatuksessa ja opetuksessa korostui erityisesti kasvattajan rooli ja hänen toimintansa vaikutus kasvatettavaan niin hyvässä kuin pahassakin. (Haapamäki 2000, 50.)

Mitä varhaiskasvatus sitten oikeastaan on? Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämämpiireissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää

lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksen piiriin lasketaan Suomessa kuuluvaksi lähinnä alle kouluikäisten lasten palvelut, kuten päivähoito ja esiopetus sekä lisäksi koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Varhaiskasvatus tukee fyysistä kehitystä ja terveyttä, sosiaalista ja tunne- elämän kehitystä, älyllistä kehitystä ja oppimista, luovaa toimintaa ja mielikuvitusta sekä tutustumista omaan lähiympäristöön ja kulttuuriin. Varhaiskasvatuksen perusta annetaan kotona, sillä vanhemmilla on ensisijainen kasvatusoikeus ja -vastuu. Kotikasvatuksen tukena ovat varhaiskasvatuspalvelut, jotka eri toimintamuodoin tarjoavat yhteiskunnallisesti säädeltyä julkista varhaiskasvatusta. (Varhaiskasvatus vuoteen 2020, 29.) Tarvitaankin vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten kiinteää yhteistyötä, kasvatuskumppanuutta, jotta perheiden ja kasvattajien yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 11).

Varhaiskasvatuksessa on tärkeää painottaa lapsuuden itseisarvoista luonnetta, vaalia lapsuutta ja ohjata lasta kasvamaan ihmisenä. Kasvattajien tehtävänä on huolehtia, että kasvatuspäämäärät, joita ovat henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen, toiset huomioon ottavien käyttäytymismuotojen ja toimintatapojen vahvistaminen ja itsenäisyyden asteittainen lisääntyminen viitoittavat toimintaa tasapainoisesti. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 13.)

Yksilöllisen ja yhteisöllisen osaamisen merkitys lasten kohdalla tarkoittaa mm. oppimaan oppimisen valmiuksien ja taitojen kehittymistä ja kehittämistä. Kasvatusta ja oppimista ei tule nähdä päivähoitossa ja kaikille yhteisessä esiopetuksessa määrällisenä, vaan laadullisena tapahtumana. Kasvatus tulee nähdä kasvamaan saattamisena ja oppiminen oppimaan oppimisena ja oppimaan ohjaamisena. (Haapamäki 2000, 81.) Vaikka päivähoitossa voidaan erottaa ainakin kolme erillistä yhteisöä (lapsiyhteisö, työntekijäyhteisö, vanhempainyhteisö), voidaan myös puhua oppivasta yhteisöstä kokonaisuutena. (Emt; 85.) Yhteisöllisyyttä on se, että kaikki tulevat huomioon otetuiksi ja kohdatuiksi. Hyvä päivähoitokasvatus voi onnistua vain hyvän yhteisöllisyyden turvin. (Emt; 58, 94.)

Onko ammattilaisten ja vanhempien tasavertaistuminen sitten edistynyt vuosien saatossa niin, että vanhemmuuden tukea ei nähdä päivähoidon ammattilaistenkaan piirissä enää uhkana vaan pikemminkin mahdollisuutena? Löytyykö vanhempien kasvatuskäsityksistä uusia ja erilaisia painotuksia? Vanhemmuus ja kasvatustehtävä tarvitsevat ja ansaitsevat kaiken sen tuen, jonka ympäristö ja yhteiskunta voivat tarjota. Päivähoidolla tulee myös tulevaisuudessa olemaan entistä keskeisempi rooli tässä haastavassa tehtävässä, jonka hoitamiseen päivähoito tarvitsee myös riittävät resurssit.

3.3 Perhe ja päivähoito muuttuvassa yhteiskunnassa

Kuten jo aikaisemmin todettiin, on lasten vanhemmilla ensisijaisesti kasvatusoikeus ja – vastuu ja heillä on melko pitkälle oikeus päättää omaa lastaan koskevista asioista. Vanhemmat ovat oman lapsensa asiantuntijoita. Vanhempien asiantuntemus yhdistettynä päivähoidon henkilökunnan ammattitaitoon ja kokemukseen takaa lapsen yksilöllisistä tarpeista lähtevän päivähoidon. Kasvatus tulee nähdä eräänlaisena yhteistyöhankkeena kaikkien niiden kesken, jotka osallistuvat lapsen elämään ja joiden elämään lapsi osallistuu. Erilaiset yhteistyömuodot antavat vanhemmille mahdollisuuden vaikuttaa päivähoidon toimintaan. Monipuolinen yhteistyö turvaa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisen sekä turvallisen oppimisympäristön rakentamisen. Perheen ja päivähoiton yhteistyötä voidaankin pitää yhtenä laadukkaan päivähoiton kulmakivistä.

Yleisesti ottaen vanhempien näkemys päivähoiton tärkeydestä pohjautuu siis pitkälti lapsen kehityksen tukemiseen sekä erilaisten virikkeiden ja mahdollisuuksien tarjoamiseen lapselle (Nelson & Garduque 1991). Päivähoiton voidaan ajatella palvelevan lapsen kehitystä kahdella tavalla: toisaalta lapsi saa päivähoitossa hoivaa ja huolenpitoa, mutta toisaalta myös oppii uusia taitoja. Tutkimusten mukaan vanhemmat odottavatkin päivähoitolta paitsi hoivaa myös opetusta ja kasvatusta lapsilleen (Liu, Yeung, & Farmer 2001; Reuna 1999). Vanhempien on todettu arvostavan muun muassa sitä, että päivähoito tekee lapsen olon onnelliseksi ja turvalliseksi, luo vanhemmille onnellisuuden ja

mielenrauhan tunteita sekä mahdollistaa käytännön tuen saamisen ja oman ajan viettämisen (Robson 2006).

Lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen nähdään lapsen ja aikuisen sekä lasten keskinäisen yhteistoiminnan tuloksena. Lapsen elämä ja hänen toimintansa on kiinni vanhempien sekä muiden kasvattajien ja aikuisten todellisuudessa, lapsen kaveripiirin arjessa sekä kaikissa niissä kulttuurisissa ja yhteiskunnallisissa valinnoissa ja ratkaisuissa, jotka heijastuvat lapseen ja joihin lapsi itse heijastuu. Lapsen toimintaa voidaan ymmärtää täten vain osana koko ympäristön toimintaa. (Hujala, Parrila, Lindberg, Nivala, Tauriainen & Vartiainen 1999, 10.)

Mitä vanhemmat sitten odottavat päivähoidolta? Alasuutari (2003) havaitsi tutkimuksensa pohjalta kolme erilaista asiaa, miksi vanhemmat pitivät päivähoitoa hyvänä ja tärkeänä palveluna. Ensinnäkin, päivähoito kehittää lapsen toimimista ryhmässä, kanssakäymistä toisten kanssa sekä sääntöjen oppimista. Myös aikuisen ohjaama toiminta koetaan merkityksellisenä, ja kotona tarjottavat virikkeet riittämättöminä. Lisäksi päivähoitossa otetaan huomioon jokaisen lapsen yksilöllisyys ja persoonallisuus, sekä noudatetaan lapsilähtöisyyden periaatetta.

Eräs nykypäivän yhteiskuntapolitiikan solmukohdista on työelämän ja perhe-elämä yhteensovittaminen. Yhteensovittamista koskevat kysymykset ovat olleet viime aikoina näkyvästi esillä julkisessa keskustelussa. Työelämän vaatimusten jatkuvasti kasvaessa on huomattu, että työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen ei välttämättä olekaan yhtä mutkatonta kuin aikaisemmin. Työelämä näyttää vievän suurimman osan ihmisten ajasta ja voimavaroista. Monissa perheissä vanhemmat työskentelevät iltaisin, öisin tai viikonloppuisin, millä on todettu olevan vaikutusta perherutiineihin, perheensisäisiin suhteisiin sekä vanhemmuuteen, vanhempien hyvinvointiin ja jaksamiseen, mutta myös lasten hyvinvointiin. (Strazdins, Clements, Korda, Broom, & D'Souza, 2006; Strazdins, Korda, Lim, Broom, & D'Souza 2004.)

Vaikka tietoa lapsen kehityksestä ja kasvusta on olemassa enemmän kuin ennen, vanhemmat kokevat usein neuvottomuutta ja epävarmuutta kasvattajina. He saattavat olla epätietoisia siitä, mitä lapsi tarvitsee kasvaakseen ja kehittyäkseen. Monien perheiden sosiaaliset verkot ovat harventuneet ja sen seurauksena vanhempien kokemat lasten kasvatusongelmat yleistyneet. Mitä enemmän vanhemmat saavat tukea läheisiltään, sitä vähemmän heillä on todettu olevan ongelmia lastensa kasvatuksessa. Yhteydet sukupolvien välillä eivät ole enää yhtä kiinteät kuin ennen ja tämän vuoksi tieto ei enää samalla tavalla siirry sukupolvilta toisille. Useimpien vanhempien lapsuudessa elämäntilanne ja sen problematiikka olivat aivan toisenlaisia kuin nykyään. (Hujala, Huttunen & Nivala 1996.)

Tutkimusten perusteella voidaan siis sanoa, että perhe-elämä, työ sekä yhteiskuntaan liittyvät tekijät ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Työelämän kuorman vähentäminen ja lapsiperheiden arjen helpottaminen onnistuu, jos työelämässä oivalletaan, että tasapaino kodin ja työn välillä auttaa vanhempia jaksamaan. Perhekeskeinen keskustelu Suomessa on kuitenkin vielä harvinaista työelämän piirissä, vaikka se olisikin tärkeää, koska pienten lasten vanhemmat tekevät usein pitkää päivää. Häiriöt työelämässä heijastuvat kokonaisvaltaisesti myös perheisiin ja lapsiin. (Lönnqvist 2001, 8.) Lukuisat kansainväliset tutkimukset vahvistavat saman huomion. Lapsi joutuu vanhempien pitkien työpäivien vuoksi viettämään suurimman osan päivästä päivähoitossa tai koululaisten iltapäivähoitossa. Vanhempien työstressiä pidetään yhtenä keskeisenä tekijänä, joka häiritsee lapsen ja vanhemman välistä suhdetta niin, että lapsi esimerkiksi masentuu tai muuten oirehtii ulospäin. Työ vie vanhemmilta aikaa lasten kanssa olemiselta. Vanhemmat kuitenkin yrittävät venyä pitkistä työpäivistä ja vaativasta työstään huolimatta. He koettavat parhaansa mukaan olla lapsilleen kaiken kiireen ja väsymyksen keskellä hyviä äitejä ja isiä. (Kinnunen, Sallinen, Rönkä 2001; Rönkä & Poikkeus 2000.)

Perheiden päivähoiton tarve ei kuitenkaan aina ole riippuvainen vanhempien työssäkäynnistä. Päivähoiton tehtävänä on myös tukea perheitä vaikeissa tilanteissa, pyrkiä ehkäisemään kasvatuksellisia, psyykkisiä ja sosiaalisia ongelmia sekä toimia ennaltaehkäisevänä lastensuojeluna. Nyky-yhteiskunnassa lapsiperheiden toimeentulon ja henkisen hyvinvoinnin kiristyessä päivähoitolla on yhä selkeämmin perheitä tukeva

tehtävä. Kun subjektiivinen oikeus on poistanut vanhempien huolen päivähoitopaikan saatavuudesta, kohdistuu vanhempien mielenkiinto nyt päivähoidon sisällöllisiin ja laadullisiin kysymyksiin. (Hujala & Lindberg 1998, 12.) Malisen, Härmän, Sevónin ja Kinnusen (2005) tutkimuksessa ilmeni, että yli 80 prosenttia vanhemmista koki päivähoidon vaikuttavan lapseen myönteisesti sekä helpottavan vanhempien omaa työtaakkaa.

3.4 Varhaiskasvatuksen kehittäminen ja tulevaisuuden haasteet

Varhaiskasvatuksen yleisenä kehittämishaasteena voi perustellusti pitää näkökulman laajentamista päivähoidosta varhaiskasvatuspalveluihin ja varhaiskasvatuksen laatuun ja sisältöihin. Alle kouluikäisten lasten varhaiskasvatuksen tulevaisuuden kannalta keskeinen haaste sekä valtakunnan- että kuntatasolla on se, miten kaikkien lasten oikeus varhaiskasvatuspalveluihin tosiasiallisesti toteutuu. Pienten lasten vanhempien tarve varhaiskasvatuspalveluihin on muuttunut. Uusia ilmiöitä ovat työn tekeminen kotona, periodeissa, eripituisissa jaksoissa, määräaikaistuksina, projekteina sekä työn ja opiskelun vuorottelu. Miten toteutetaan lukuisilla foorumeilla yhteisesti hyväksytyt linjaukset elinikäisestä oppimisesta ja tasa- arvoisista oppimismahdollisuuksista? Haasteina ovat palvelurakenne, palvelujen rahoitus, alueellinen ja yhteiskunnallinen tasa- arvo sekä se, miten palvelut vastaavat perheiden erilaisiin elämäntilanteisiin, arvoihin ja vaatimuksiin. (Varhaiskasvatustutkimus ja varhaiskasvatuksen kansainvälinen kehitys 2007, 33.)

Suomalaisen varhaiskasvatuksen vahvuus päivähoidossa rakentuu kasvatuksellisen, opetuksellisen ja hoidollisen tehtävän yhdistymiseen. Muualla maailmassa hoitoon keskittyvää kokopäivätoimintaa ja esiopetukseen keskittyvää esiopetusta toteutetaan pääsääntöisesti toisistaan erillään. Suomalaisessa päivähoidossa toimii ns. *educare*- malli, joka yhdistää varhaislapsuuden pedagogiikan (education) ja perheille tarjottavan sosiaalipalvelun (care). Suomalaisessa mallissa lapsen hoidolliset, kasvatukselliset ja

opetukselliset tarpeet sekä vanhempien tarpeet saada lapselle hoitopaikka huomioidaan kokonaisvaltaisesti yhden järjestelmän puitteissa. Suomalaisen päivähoitojärjestelmän vahvuutena on se, että varhaislapsuudesta huolehtimisen erilaiset keinot muodostavat laajan perhe- ja lapsipoliittisen kokonaisuuden. Lapsesta huolehtiminen alkaa äitiysneuvolasta ja jatkuu lastenneuvolan, päivähoiton ja koulun kautta nuoruudesta aikuisuuteen. (Hujala ym. 1998, 3-4, 174-175.)

Varhaista oppimista on tarkasteltu konstruktivistisesta näkökulmasta ja kontekstuaalisesta lähtökohdasta, jolloin pedagogiikan keskeiset periaatteet varhaiskasvatuksessa ovat (1) lapsilähtöisyys ja lapsen aktiivinen rooli oppijana, (2) aikuisen merkitys oppimisen tukijana ja aktivoivan ympäristön luojana lapselle sekä (3) yksilöiden ja kasvuympäristöjen vuorovaikutus ja yhteistyö. (Hujala 1996, 494.) Varhaiskasvatus on prosessi, jossa lapsi omaehtoisen kokemuksellisen ja elämyksellisen toiminnan kautta, vertaisryhmäkontaktien sekä aikuisten tavoitteellisen ohjauksen avulla sosiaalistuu aktiiviseksi toimijaksi ja tätä kautta löytää oppimaan oppimisen strategian. (Emt; 496.)

Päivähoidon suurena haasteena tulevaisuudessa on varhaiskasvatusimagon rakentaminen. Tähän haasteeseen on tartuttava kaikilla ohjauksen tasoilla: virkamiesjohdossa, lautakunnissa ja varhaiskasvatuksen kentällä. Päivähoidossa on siirryttävä päivähoitopuheesta varhaiskasvatuspuheeseen. Se kertoo lapsuuden arvosta ja varhaiskasvatuksen merkityksestä, sen paikan yhteiskuntarakenteissa ja sen lisäarvosta lapsille. (Hujala 2008, 6.) Se, miten varhaiskasvatusimago ja päivähoiton status kasvaa onkin sitten eri juttu. Uskon, että Suomella olisi paljon opittavaa Ruotsin päivähoitojärjestelmästä. Siellä päivähoito siirtyi jo 1990- luvulla opetusministeriön alaisuuteen ja koulu, esikoulu ja päivähoito integroitiin. Opetustoimi suunnittelee ja toteuttaa Ruotsin koulujen ja päivähoiton opetussuunnitelmat, jolloin näiden kahden organisaation välillä on selkeä punainen lanka. Päiväkodeista käytetään myös nimitystä esikoulu. (Simmons-Christenson 1997, 259.)

Suomen lastentarhanopettajaliitolla on selkeät tavoitteet varhaiskasvatuksen kehittämiseksi ja niillä tulee olemaan mitä toden näköisemmin omat vaikutuksensa tulevaisuuden

palvelutuotantoon. Lastentarhanopettajaliiton hallitusohjelmataavoitteet ovat yli 30 vuotta vanhan päivähoitolain uudistaminen 2000 -luvun varhaiskasvatuslaiksi ja se, että päivähoitolle ja opetustoimelle on saatava yhteinen hallinnonala, jossa yhteinen ydintehtävä - lasten kasvatusta ja opetus - saavat yhteisen kasvatusta- ja koulutusjärjestelmän. Tärkeänä hallitusohjelmataavoitteena Lastentarhanopettajaliitto pitää myös lastentarhanopettajien määrän lisäämistä päiväkodeissa, jotta henkilöstön koulutus ja osaaminen vastaavat varhaiskasvatuksen nykytilaa ja kehittämistarpeita. (Kangasniemi 2006, 6-7.)

Yksiselitteisesti voidaan sanoa, että yhteiskunta muuttuu ja myös kasvatusta on sidoksissa kulttuuriin ja yhteiskunnan jatkuvaan muutokseen. Tämän tulee osaltaan vaikuttaa myös varhaiskasvatuksen toteutuksen jatkuvaan arviointiin, tavoitteiden asettamiseen ja toteuttamiseen. Kasvatuksen ihanteellinen tehtävä on myös pyrkiä kehittämään entistä parempaa yhteiskuntaa ja maailmaa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 8.)

Laadukas varhaiskasvatusta edellyttää myös ammattitaitoista henkilökuntaa. Suurin haaste tänä päivänä on henkilöstön saatavuus. Varsinkin ruotsinkielisten osalta puute lastentarhanopettajista, erityislastentarhanopettajista, lastenhoitajista, perhepäivähoitajista ja päiväkodin johtajista pääkaupunkiseudulla on jo akuutti. (Högström 2008, 24.) Päivähoidon henkilöstön koulutuksen kehittämisestä ei ole myöskään kyetty tekemään lopullisia ratkaisuja. Sen sijaan on keksitty täysin uusia kelpoisuusehtoja, ammattinimikkeitä ja koulutusväyliä ja tämä on sekoittanut tilannetta entisestään. (Åsvik 1999, 169.) Seuraavaksi käsittelemme päivähoitoa ja varhaiskasvatusta henkilöstön näkökulmasta.

4 PÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ - VARHAISKASVATUKSEN KESKEISIN VOIMAVARA

Kun lapsi aloittaa päivähoidon, vertaissuhteet laajenevat kodin ulkopuolelle. Vertaisryhmä päivähoidossa vaikuttaa lapsen sosiaalisten taitojen oppimiseen, mutta myös päivähoidon henkilöstö luo puitteet onnistuneelle varhaiskasvatukselle. Aikuisen ja lapsen lähekkään olo on sitä, että lapsi saa aikuiselta jatkuvasti vaikutteita. Aikuinen ohjaa lapsen toimintaa antaen erilaisia mahdollisuuksia yksin ja toisten lasten kanssa yhdessä leikkimiseen ja olemalla myös itse lapsen kanssa. Hyvässä kasvatusilmapiirissä lapsen on helppo kokeilla mahdollisuuksiaan, oppia uutta ja kehittyä parhaiten.

Varhaiskasvatuksen työntekijöitä toimii erilaisissa työtehtävissä ja työyhteisöissä. Suurin osa varhaiskasvattajista työskentelee päivähoidon ja esiopetuksen kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä. Toisen työtehtäväryhmän muodostavat kuntien ja päivähoitoyksiköiden esimies- ja hallinnolliset tehtävät. Lisäksi varhaiskasvatuksen asiantuntijoita toimii tutkimus- ja kehittämistehtävissä. (Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutus ja osaaminen 2007, 19.)

Suomessa lastentarhanopettajia on koulutettu jo yli 110 vuoden ajan. Koulutuksen alkaessa vuonna 1892 pääsyvaatimukseksi asetettiin tyttökoulun oppimäärä tai vastaavat tiedot. Pienten lasten hoito ja kasvatusta oli kouluttajien mukaan vaativa ja vastuullinen tehtävä, joka edellytti hyvää pohjasivistystä, luontaista soveltuvuutta ja asianmukaista

ammattikoulutusta. Lastentarhanopettajakoulutus oli pitkään yksityisten seminaarien vastuulla ja omistuksessa. Koulutuksen jatkumiselle ja kehitykselle oli ratkaisevaa, että koulutus alkoi saada valtionapua kouluhallinnon alaisuudessa jo vuosi sen jälkeen, kun se 1896 oli muuttunut kaksivuotiseksi. Avustus jatkui vuoden 1924 jälkeenkin, jolloin koulutus siirrettiin sosiaaliministeriön valvontaan. Vuonna 1972 maamme viisi lastentarhanopettajaseminaaria siirrettiin jälleen kouluhallituksen alaisuuteen. Tämä toi mukanaan koulutuksen sisällöllisiä muutoksia ja uudistuksia, muuhun opettajankoulutukseen samaistavia todistus- ja arviointilomakkeita, siirtymistä eri asteiden opetuksen parempaan tuntemiseen, opettajien lisäkoulutusta ja voimistuvaa yhteistyötä. Vuonna 1977 lastentarhanopettajaseminaarit valtiollistettiin ja niiden nimeksi tuli lastentarhanopettajaopisto. Vuonna 1983 koulutuksesta tuli kolmivuotinen. (Onnismaa, E-L 2005, 8.)

Vuoteen 1995 mennessä viimeisetkin lastentarhanopettajia kouluttavat yksiköt olivat siirtyneet yliopistojen alaisuuteen. Lastentarhanopettajalta edellytetään kasvatustieteen kandidaatin tutkintoa, joka on 180 opintopisteen laajuinen alempi korkeakoulututkinto. Yhä useampi lastentarhanopettaja suorittaa nykyisin kasvatustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon. Myös erityislastentarhanopettajan tehtävät vaativat yliopistotasoisin koulutuksen. Yliopistotutkinnot suuntautuvat kokonaan pienten lasten varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Lastentarhanopettajan tehtävissä voi toimia myös sosionomi. Ammattikorkeakoulussa suoritettavan tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä ja siihen pitää sisältyä vähintään 60 opintopistettä varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneita opintoja. Sosionomikoulutus ei kuitenkaan anna kelpoisuutta esiopetukseen. (Hujala, Lujala, Heikka & Korkeamäki 2003, 14- 16.)

Opetusalan ammattijärjestö OAJ teetti analyysin kasvatustieteen kandidaattien ja sosionomien koulutuksien sisältöalueista vuonna 2003. Analyysin mukaan koulutuksissa on paljon yhteistä kosketuspintaa, mutta painotukset ovat erilaisia. Kasvatustieteen kandidaatin koulutus perustuu varhaiskasvatustieteeseen, kun taas sosionomikoulutus sosiaalipedagogiseen tiedeperustaan. OAJ:n analyysin mukaan nämä eri koulutukset täydentävät toisiaan varhaiskasvatuksen tehtävissä, mutta erilaiseen asiantuntijuuteen

perustuvat profilaatiot tulisi säilyttää erillään. Lastentarhanopettajat vastaavat päiväkodeissa kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuudesta. Korkeimmin koulutetun henkilökunnan, lastentarhanopettajien osuus on kuitenkin vähentynyt viime vuosikymmenen aikana. Noin 30 % päiväkodin kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivista omaavat lastentarhanopettajan pedagogisen koulutuksen tai sosionomikoulutuksen. (Emt; 14-16.)

4.1 Henkilöstön saatavuus ja riittävyys

Lastentarhanopettajista ja erityislastentarhanopettajista on etenkin pääkaupunkiseudulla nykyisin suuri pula. Kaikkiin lastentarhanopettajan pysyviin palvelussuhteisiin ei enää löydy päteviä hakijoita. Pula sekä lastentarhanopettajista että erityislastentarhanopettajista pahenee edelleen, kun varhaiskasvatuspalveluihin osallistuvien lasten määrä lisääntyy. Myös eläkkeelle siirtyvien lastentarhanopettajien osuus kasvaa merkittävästi lähivuosina. (Varhaiskasvatus on lapsen oikeus 2008, 5.)

Varhaiskasvatustyön pedagoginen, sosiaalinen ja yhteiskunnallinen laajeneminen vaikuttaa henkilöstötarpeisiin työyksiköiden tasolla. Myös sijaisjärjestelyjen toimivuus vaikuttaa oleellisesti henkilöstömitoituksen toteutumiseen. Päivähoitoasetuksen mukaisesta lasten ja henkilöstön välisestä suhdeluvusta poikkeaminen on asetuksen mukaan mahdollista useamman lapsen satunnaisen läsnäolon vuoksi, ei sen vuoksi, että henkilöstö on lomalla, sairaana tai koulutuksessa. Näihin henkilöstön poissaoloihin on aina varauduttava sijaisjärjestelyillä. Useassa kunnassa kuitenkin sovelletaan asetuksessa säädettyä henkilöstömitoituksesta poikkeamisen mahdollisuutta virheellisesti. Sijaisjärjestelyjen puute kuormittaa henkilöstön työtä ja vaikeuttaa osallistumista verkostotyöhön ja täydennyskoulutukseen. (Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutus ja osaaminen, 20.)

4.2 Varhaiskasvatuksessa tarvittava osaaminen

Varhaiskasvatustyön työntekijälle asettamia vaatimuksia voidaan tarkastella monenlaisen käsitteellisen viitekehyksen kautta. Ammatillinen pätevyys mielletään yleensä suoritettuun ammattitutkintoon tai muodollisten kelpoisuusehtojen täyttymiseen. Varhaiskasvatuksen tehtäviin vaadittava muodollinen pätevyys ilmaistaan tutkintoina laissa sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuuksista. Koulutusjärjestelmällä on näin ollen eräänlainen ”portinvartijan” tehtävä: myöntää opiskelijalle lupa toimia kyseisen ammattikunnan täysivaltaisena jäsenenä. Työyhteisöt ja työntekijät vastaavat käytännön arkityössä työelämän asettamiin tiedollisiin ja taidollisiin vaatimuksiin. Ammatillinen osaaminen viittaa laaja-alaisesti työssä tarvittavien tietojen, taitojen ja ammattieettisen vastuun muodostamaan kokonaisuuteen. Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä on välttämätöntä nähdä osaaminen dynaamisena ja kehittyvänä. Osaaminen ei myöskään ole vain yksilöllinen ilmiö. Osaamista on viime vuosina yhä useammin tulkittu työyhteisöjen, verkostojen ja organisaatioiden kykyä ratkaista luovasti työssä eteen tulevia tilanteita. (Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutus ja osaaminen, 28.)

Varhaiskasvatuksen kasvatushenkilöstön työtehtävissä tarvittavaa ammatillista osaamista voi jäsentää neljälle tasolle. Näitä tasoja ovat (1) kaikille yhteinen osaaminen, (2) varhaiskasvatusosaaminen, (3) erityinen osaaminen tehtäväalueittain ja (4) tilanneosaaminen. Kaikille ammattiryhmille yhteinen osaaminen kattaa varhaiskasvatustyön eettiset periaatteet, toimintaympäristön ja perustehtävien tulkintaan liittyvän osaamisen, vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön liittyvän osaamisen sekä valmiudet jatkuvaan osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Kaikilta ammattiryhmiltä edellytetään myös varhaiskasvatuksen substanssin hallintaa. Tämä osaamisen alue on kuitenkin eri ammattiryhmillä eritasoista ja painottuu eri tavoin. Ammattiryhmillä on myös omat erityisosaamisalueensa. Lisäksi osaamisessa voidaan nähdä tilannesidonnaisia osaamisen alueita. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden osaamista tarkasteltaessa on huomioitava myös, että samassa ammatissa toimivien työntekijöiden välillä voi olla suurestikin koulutustaustasta johtuvia eroja. Esimerkiksi ammattikorkeakoulutuksen ja

yliopistokoulutuksen saaneet lastentarhanopettajat ovat käyneet läpi erilaiset ja eri tavoin painottuneet koulutusohjelmat. Samanlaisia painotuseroja on myös lastenhoitajien ammattiryhmissä. (Emt; 28-29.)

Valtakunnallisissa varhaiskasvatuksen linjauksissa (2002, 14) määritellään julkisen varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet ja kehittämisen painopistealueet. Näiden linjausten mukaan henkilöstön ammatillisesta osaamisesta tulee huolehtia, jotta varhaiskasvatuksessa voidaan vastata yhteiskunnallisten muutosten ja lapsi- ja oppimistutkimusten tulosten asettamiin haasteisiin. Linjauksissa painotetaan varhaiskasvatuksen keskeisenä voimavarana ammattitaitoista ja yhteistyökykyistä henkilöstöä, jonka riittävyyteen, koulutukseen ja jaksamiseen tulee kiinnittää huomiota.

Työn substanssiin eli varhaiskasvatukseen liittyvä osaaminen koostuu monista osa-alueista. Laissa lasten päivähoidosta on päivähoidon tehtäväksi määritelty lasten persoonallisuuden kasvun ja perheiden kotikasvatuksen tukeminen. Työ on näin ollen kaksiulotteista: toisaalta työskentelyä lasten ja toisaalta perheiden parissa. Tällä hetkellä julkinen varhaiskasvatus, erityisesti päiväkodit, ovat useassa kunnassa muotoutumassa osaksi suomalaista kasvatus- ja koulutusjärjestelmää. Niille asetetaan uusia odotuksia lapsen oppimisen tukemiseksi ja laadukkaan toimintaympäristön rakentamiseksi. Samaan aikaan varhaiskasvatuspalvelut ovat osa sosiaalipalvelujärjestelmää, minkä vuoksi työssä vaaditaan opetuksen ja kasvatuksen ohella myös hoitoon ja huolenpitoon liittyvää osaamista. (Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutus ja osaaminen, 31.)

5 TUTKIMUSONGELMA JA – KYSYMYKSET

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Helsingin päivähoitossa työskentelevien lastentarhanopettajien ja opetustoimessa työskentelevien luokanopettajien näkemyksiä päivähoiton ja opetustoimen hallinnon yhdistämisestä. Tästä perusjoukosta otettiin ei-satunnainen otos, jonka muodostivat kaikki Helsingin ruotsinkielisessä päivähoitossa työskentelevät lastentarhan- ja erityislastentarhanopettajat ja opetustoimen alaisuudessa työskentelevät luokanopettajat ja erityisluokanopettajat. Helsingissä ruotsinkielistä esiopetusta järjestetään sekä sosiaaliviraston että opetusviraston alaisuudessa.

Kyselylomake lähetettiin myös esikoulunopettajille huolimatta siitä, kumman viraston alaisuudessa he työskentelevät. Tutkimuksella tarkastellaan lisäksi, millaisena kyseiset ammattiryhmien edustajat näkevät päivähoiton perustehtävän sekä tulevaisuuden mahdollisessa yhteisessä hallintokunnassa.

Tutkimuskysymyksiä ovat:

- 1) Mikä on lastentarhanopettajien, erityislastentarhanopettajien, esiluokanopettajien, luokanopettajien ja erityisopettajien mielestä päivähoiton perustehtävä ja kuinka vetovoimaisena he näkevät päivähoitoalan?
- 2) Millaisena lastentarhan- ja luokanopettajat näkevät lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumon varhaiskasvatuksesta perusopetukseen?

- 3) Millaisena lastentarhanopettajat ja luokanopettajat näkevät ruotsinkielisen päivähoiton ja opetuksen hallinnon yhdistämisen Helsingissä?

6 TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

6.1 Tutkimuksen metodologiset lähtökohdat

Tämä tutkimus on otteeltaan määrällinen tutkimus. Aineiston keruumenetelmänä on käytetty strukturoitua kyselylomaketta. Tutkimusaineisto analysoitiin tilastollisesti ja kvantitatiivisella sisällön analyysillä. Tutkimuksessa on käytetty myös kvalitatiivista menetelmää analysoitaessa kyselylomakkeen avointa kysymystä.

Kvantitatiivisessa maailmassa kulkeminen on kuin vaikean, mutta uuden ja antoisan kielen oppitsemista, oppimista ja lopulta sisäistämistä. Tutkimuksen tekeminenhän ei ole vain tilastollisten menetelmien käyttämistä, vaan tarkoituksenmukaisten analyysimenetelmien valitsemista ja käyttämistä suhteessa tutkimustehtävään. Näin ollen tutkiminen on eräänlaista vuoropuhelua aineiston kanssa ja tuloksista tehtyjä tulkintoja ja johtopäätöksiä.

Hirsjärven ym. (1998) mukaan tutkimuksia on syytä jaotella myös niiden tarkoituksen mukaan. Heidän mukaansa tutkimus voi olla kartoittava, kuvaileva, selittävä tai ennustava. Tätä tutkimusta voi ensisijaisesti pitää kartoittavana. Kartoittavalla tutkimuksella on seuraavia tarkoituksia: (1) katsoa, mitä tapahtuu, (2) etsiä uusia näkökulmia ja löytää uusia ilmiöitä, (3) selvittää vähän tunnettuja ilmiöitä ja (4) kehittää hypoteeseja. (Hirsjärvi ym. 1998, 134-135.)

Alasuutarin (1993, 14, 1999, 110–111) mukaan survey on tyypillinen kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä, jossa haastattelemalla tai postikyselyllä kerätään tietoja ihmisten käsityksistä. Survey -menetelmällä tarkoitetaan yleisimmin etukäteen strukturoitua aineiston keruuta kysely- ja haastattelulomakkeiden avulla. (Alkula ym. 1994, 118.) Tällöin aineistoa kerätään standardoidusti ja koehenkilöt muodostavat otoksen tai näytteen jostain suuremmasta perusjoukosta. Standardoidussa menettelyssä asiaa kysytään kaikilta tutkittavilta henkilöiltä täsmälleen samalla tavalla. (Hirsjärvi 1997, 189.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa määrällisistä asioista saadaan tarkkaa tietoa ja voidaan kuvata asioiden suuruusluokkia ja eri asioiden välisiä riippuvuuksia. Samoin on mahdollisuus vertailla ilmiöitä eri tilanteissa tai yhteisöissä ja seurata niiden kehitystä ajallisesti. Tilastollisten mallien avulla voidaan myös kuvata tutkimuskohteen rakennetta ja toimintatapaa. (Alkula ym. 1994, 21–22.) Vahvana puolena voi pitää myös menetelmien tehokkuutta ja taloudellisuutta, kun tarvitaan tietoa suurten ihmismäärien toiminnasta, mielipiteistä tai asenteista. (Raunio 1999, 216.) Saatuja tuloksia voidaan myös arvioida suhteessa käytettyihin menetelmiin ja arvioida menetelmien järkevyyttä tässä suhteessa. (Raunio 1999, 217.)

6.2 Tutkimuksen kohdejoukko

Kyselyyn vastaajat voidaan valita tutkimukseen joko satunnaisesti tai ei-satunnaisesti. Tässä tutkimuksessa vastaajat valittiin saatavuuden perusteella ei-satunnaisesti. Tutkimuksen perusjoukkona olivat Helsingin lastentarhan- ja luokanopettajat, koska tutkimuksella haluttiin tutkia heidän näkemyksiään Helsingin päivähoidon ja opetustoimen hallintojen mahdollisesta yhdistymisestä. Perusjoukosta otettiin otos, jonka muodostivat kaikki ruotsinkielisessä päivähoidossa ja opetustoimessa työskentelevät lastentarhanopettajat, esiluokanopettajat, erityislastentarhanopettajat, luokanopettajat ja erityisopettajat. Periaatteessa otoksen sijasta voitaisiin puhua myös kokonaistutkimuksesta,

jolla tarkoitetaan koko perusjoukon tutkimista (Metsämuuronen 2003, 31). Helsingin ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen hallintojen yhdistymistä on jo kartoitettu ja suomenkielisen päivähoidon suhteen asiaa valmistellaan.

Kyselylomake oli tarkoitettu myös päiväkodin johtajille ja koulujen rehtoreille ja tämän vuoksi kysymyksellä 6 haluttiin tietää, työskenteleekö vastaaja jommassakummassa yllämainitussa esimiestehtävässä. Kyselyyn annettiin vastausaikaa kolme viikkoa.

Lomakkeita lähetettiin yhteensä 242 kappaletta ja niitä palautui 133 kappaletta.

Kyselylomake lähetettiin yhteensä 105 lastentarhan- tai erityislastentarhanopettajalle ja 137 luokanopettajalle, esikoulunopettajalle tai erityisluokanopettajalle. Kyselylomakkeen mukana lähetettiin saatekirje sekä vastaajalle, että kyselyjen vastaanottajaksi merkitylle päiväkodin johtajalle tai rehtorille. Vastausprosentiksi saatiin 54,9. Vastaajista 56,4 % oli lastentarhan- tai erityislastentarhanopettajia, esiluokanopettajia 2,3 %, luokanopettajia 31,6 % ja erityisluokanopettajia 6,8 %. Kaksi kyselyyn vastannutta ei ollut merkinnyt ammattiaan. Tässä tutkimuksessa kato oli 45,1 %, joka on varsin yleinen luku ihmistieteissä ja kyselytutkimuksissa.

Vastausajan umpeuduttua lähetettiin vielä muistutus päiväkodin johtajille, jossa kerrottiin, että kyselyn vastausaikaa on jatkettu viikon verran. Tällä toivottiin heidän kannustavan lastentarhanopettajia vastaamaan.

Tutkimustani helpotti se, että pystyin hyödyntämään Helsingin kaupungin sisäistä postijärjestelmää sekä olemaan sähköpostiyhteydessä niin päiväkodin johtajien kuin koulujen rehtoreidenkin kanssa. Sain myös mahdollisuuden kertoa tulevasta pro gradu-työstäni päiväkodin johtajien yhteisessä palaverissa ennen kyselyjen lähettämistä. Uskon, että aiheen ajankohtaisuus Helsingissä lisäsi kiinnostusta vastata kyselyyn.

6.3 Tutkimusaineiston keruu ja käsittely

Tutkimusaineisto kerättiin maaliskuussa 2009. Kyselylomakkeen kysymykset koostuivat taustakysymyksistä ja väittämistä, joiden vastausasteikko oli 4 -portainen Likert-asteikko (1= täysin eri mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 3= jokseenkin samaa mieltä, 4= täysin samaa mieltä). Lomakkeesta jätettiin tarkoituksella pois viides porras ”en osaa sanoa”, jotta saatiin mielipide jokaiseen kysymyskohtaan. Kyselylomakkeen loppuun oli vastaajille annettu myös mahdollisuus kirjata ylös omia mielipiteitä ja odotuksia kunnallisesta päivähoidosta ja opetuksesta Helsingissä.

Tutkimuksen määrällisen aineiston analysoinnissa on käytetty SPSS 15.0 – ohjelmistoa. Aineiston tilastollinen kuvaus tehtiin frekvenssi- ja prosentiosuuksien sekä keskiarvo- ja keskihajontojen avulla. Muuttujien välisiä eroja tutkittiin ristiintaulukointien ja t-testien avulla.

6.4 Tutkimuksen luotettavuus

Tähän tutkimukseen valittiin kvantitatiivinen tutkimusote, koska haluttiin saada kattava kuvaus Helsingin ruotsinkielisessä päivähoidossa ja opetustoimessa työskentelevien lastentarhan-, erityislastentarhan-, esiluokan-, luokan-, ja erityisopettajien näkemyksistä päivähoitoa kohtaan.

Ellei tutkijalla ole käsitystä mittauksen validiteetista (pätevyydestä) ja reliabiliteetista (pysyvyydestä), ei tutkimuksesta tehtävillä johtopäätöksillä ole pohjaa. Pysyvyys on sitä korkeampi mitä vähemmän sattumanvaraisuus vaikuttaa. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa validiteetilla tarkoitetaan mittarin kykyä mitata juuri sitä, mitä sen on tarkoituskin mitata. Validius tarkoittaa systemaattisen virheen puuttumista ja siihen vaikuttaa muun muassa vastaajien muistivirheet, valehtelu tai asioiden kaunistelu. (Metsämuuronen 2003, 42-43.)

Validiteetti voidaan jakaa ulkoiseen ja sisäiseen validiteettiin. Ulkoinen validiteetti viittaa tutkimuksen yleistettävyyteen ja sisäinen validiteetti tutkimuksen omaan luotettavuuteen. Tutkimuksen sisäisen validiteetin pohdinnassa pitää ottaa kantaa käsitteiden ja teorian oikeellisuuteen, onko mittari muodostettu oikein ja mittaako se sitä, mitä sen olisi tarkoitus mitata sekä mitkä tekijät mittaustilanteessa ovat mahdollisesti alentaneet luotettavuutta. Kato voi heikentää validiteettia, erityisesti jos kato vaihtelee kohdeyksiköittäin. (Emt; 44.)

Tämän tutkimuksen kyselylomakkeen kysymykset oli pyritty tekemään niin, että ne olivat yksiselitteisiä ja vastausvaihtoehdot toisensa poissulkevia sekä etenivät loogisesti. Mittareiden luotettavuutta tarkasteltiin reliabiliteettianalyysin avulla käyttäen Cronbachin alfaa, jota pidetään parhaana reliabiliteetin sisäisen konsistenssin eli väittämien keskinäisen yhdenmukaisuuden mittana (Valkonen 1981, 58-59). Vaikka tutkimuksen mittareita voidaan pitää luotettavina, oli kato (46,1 %) melko suuri. Suurin kato ottaen huomioon lähetettyjen ja palautettujen lomakkeiden määrä muodostui luokanopettajien vastauksista. Katoon voi vaikuttaa myös se, että kyselylomake oli liian pitkä käsittäen paljon väittämiä, joihin varsinkin luokanopettajien oli vaikeaa vastata. Kyselylomakkeen pituuden voidaan ajatella vaikuttaneen myös siihen, ettei suurin osa vastaajista jaksanut enää vastata lomakkeen lopussa olevaan avoimeen mielipidekysymykseen. Lomakkeeseen vastaaminen vaati aikaa, jota opettajilla ei arjen kiireen keskellä aina ole. Lomakkeen laajuutta perusteltiin sillä, että haluttiin saada mahdollisimman kattava ja monipuolinen kuva siitä, millaisena lastentarhan- ja luokanopettajat näkevät päivähoiton perustehtävän, lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumon varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja mahdollisen päivähoiton ja opetustoimen hallinnon yhdistämisen Helsingissä.

Tutkimuksen luotettavuutta lisää se, että aihe oli ajankohtainen ja kyselylomakkeelle suoritettiin esitestaus kolmelle henkilölle. Sen avulla pyrittiin arvioimaan, miten vastaaja ymmärtää kysymykset. Kyselyn vastaajat esittivät mielipiteensä nimettömästi ja saatekirjeestä tehtiin selkeä ja motivoiva, joka sekin osaltaan lisää vastausten luotettavuutta.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

7.1 Tutkimusjoukon kuvailua

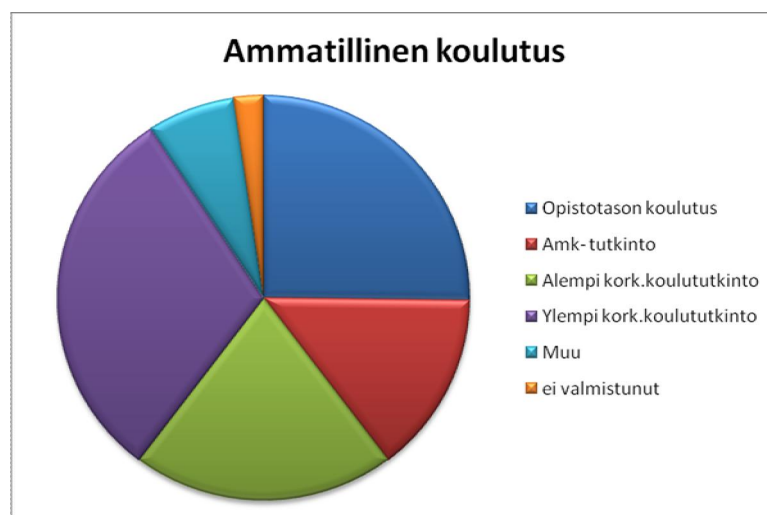
Tuloksia tarkasteltaessa otetaan huomioon eri taustamuuttajat: sukupuoli, ikä, ammattiryhmä, koulutus, työkokemus ja esimiehisuus. Kaikkia tuloksia ei kuitenkaan ole analysoitu näiden kaikkien taustamuuttajien mukaan, vaan tutkimuskysymykset ovat ohjanneet aineiston analyysiä.

Kyselyjä palautui 133 kappaletta, joista naisia oli 91 % ja miehiä 9 %. Ikäjakauma kyselyyn vastanneiden kesken oli seuraava:

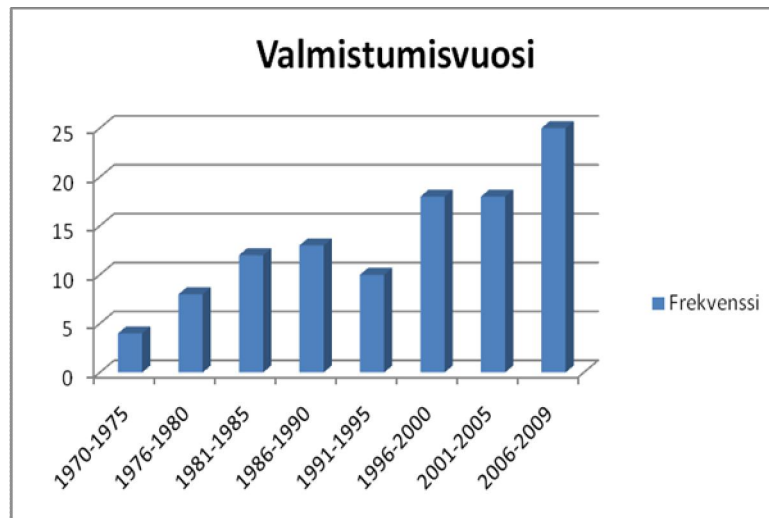
18- 25-vuotiaita	8,3 %
26- 35-vuotiaita	30,1 %
36- 45-vuotiaita	21,8 %
46- 55-vuotiaita	26,3 %
56- 65-vuotiaita	12,8 %

Yhdestä lomakkeesta puuttui vastaajan ikä. Kuten tämän tutkimuksen teoriaosassa todettiin, voivat lastentarhanopettajina työskentelevät omata joko opistotason, ammattikorkeakoulu- tai yliopistotason korkeakoulututkinnon. Lastentarhanopettajan koulutuksen saaneet saavat

nykyisin alemman korkeakoulututkinnon, mutta voivat halutessaan suorittaa myös kasvatustieteen maisterin tutkinnon, joka on ylempi korkeakoulututkinto. Luokanopettajina työskentelevät puolestaan ovat pääosin ylempien korkeakoulututkinnon saavuttaneita. Kyselystä kävi kuitenkin ilmi, että kentällä työskentelee myös muodollisesti epäpäteviä henkilöitä, joita en tässä tutkimuksessa kuitenkaan tarkastellut sen enempää. Kyselyyn vastanneista työskenteli päiväkodin johtajana yhteensä 20 henkilöä ja koulun rehtorina 5 henkilöä. Kuvioista 2 ja 3 näkyvät kyselyyn vastanneiden ammatillisen koulutuksen jakautuminen ja valmistumisvuodet. Suurimman vastanneiden ryhmän muodostivat opistotason, alemman ja ylempien korkeakoulututkinnon suorittaneet, joiden valmistumisvuosi jakautui vuosille 2006- 2009.

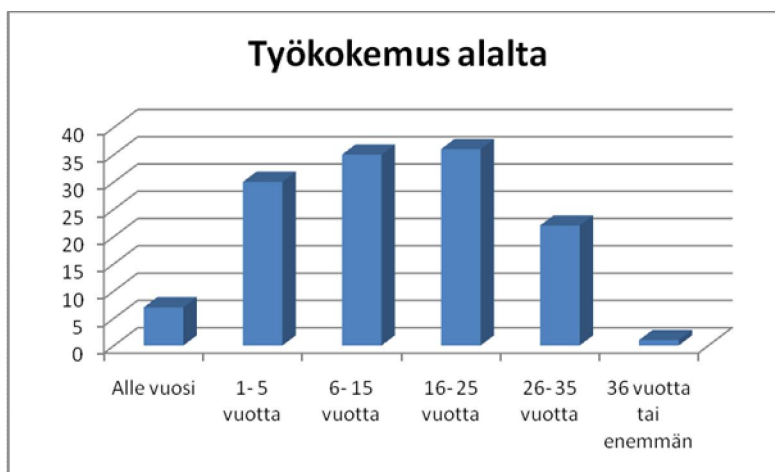

KUVIO 2 Koulutusjakauma tutkimuksessa

KUVIO 3 Valmistumisvuosijakauma

Kuviossa 4 esitetään kyselyyn vastanneiden työkokemusjakauma. Vastanneista 27,1 % on työskennellyt kyseisellä alalla 16-25 vuotta, 26,3 % 6-15 vuotta ja 22,6 % 1-5 vuotta. Vastaajien työkokemus jakautui siis varsin tasaisesti. Yli puolella vastaajista on 6-25 vuoden työkokemus, mutta suuren osan muodostavat myös 1-5 vuotta alalla työskennelleet. Tulenkin tuloksia esitellessäni ottamaan huomioon myös työkokemuksen tuomat näkökulmat.

KUVIO 4 Työkokemus alalta

7.2 Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen hallinnollinen paikka ja tehtävä

7.2.1 ”Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää”

Tutkimuksen ensimmäinen tutkimuskysymys käsitteli sitä, mikä on lastentarhan- ja luokanopettajien mielestä päivähoiton perustehtävä ja kuinka vetovoimaisena he näkevät päivähoitoalan. Asiaa lähdettiin tarkastelemaan siitä näkökulmasta, kokevatko lastentarhan- ja luokanopettajat, että päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää. Taulukosta 1 voidaan nähdä, kuinka vastaajien mielipiteet jakautuivat.

TAULUKKO 1 ”Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää”

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Lastentarhanopettaja	0,0 %	5,7 %	38,6 %	55,7 %
Erityislastentarhanopettaja	0,0 %	0,0 %	20,0 %	80,0 %
Luokanopettaja	0,0 %	7,3 %	48,8 %	43,9 %
Esiluokanopettaja	0,0 %	0,0 %	66,7 %	33,3 %
Erityisopettaja	0,0 %	0,0 %	55,6 %	44,4 %

Suurin osa vastanneista päivähoiton ja opetustoimen ammattilaisista näkee päivähoiton paikan osaksi kasvatus- ja opetusjärjestelmää. Heistä kaikista yhteensä 50,8 % oli täysin samaa mieltä ja 43,1 % jokseenkin samaa mieltä asiasta. Merkittävää on huomata, että erityislastentarhanopettajat ovat hyvin yksimielisiä (80 %) siitä, että päivähoiton paikka on osana kasvatus- ja opetusjärjestelmää. Tämä selittyy sillä, että erityislastentarhanopettajien työ koostuu tiiviistä yhteistyöstä lasten vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan kanssa, jossa lasten yksilöllinen kehitys, oppiminen ja erityisen tuen tarve on pääosassa. Saumaton yhteistyö esikoulun ja koulun kanssa on erityislastentarhanopettajan työssä myös tärkeää. Voidaankin olettaa, että

erityislastentarhanopettajat toivovat juuri yhteistyön helpottumisen ja lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja oppimisen näkökulmasta, että päivähoidolla ja opetustoimella olisi yhteinen hallinto. Kuten Kuntaliiton ja Sydkustens landskapsförbundetin (2007) tekemä selvitys osoitti, hyötyvät erityistä tukea tarvitsevat lapset merkittävästi yhdistetystä päivähoidosta ja koulusta.

Esiluokan- ja erityisopettajat näkivät myös päivähoidon paikan osana kasvatus- ja opetusjärjestelmää. Lasten kuntatason hallinnon järjestämisvaihtoehtoja selvittävän työryhmän muistion (2000) mukaan monissa kunnissa on jo toteutettu kehittämishankkeita, joiden tavoitteena on ollut päivähoidon ja esiopetuksen sisällön kehittäminen yhteistyössä sosiaali- ja opetustoimen kanssa. Esiopetus on perusopetuslain mukaista toimintaa ja se tulee säännösten mukaan toteuttaa niin, että esiopetuksessa olevilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita ja toisaalta osallistua esiopetukseen.

Ikäluokittain 18-25 vuotiaista 18,2 % oli jokseenkin eri mieltä siitä, että päivähoito olisi osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää. 36-45 vuotiaista 58,6 % ja 56-65 vuotiaista peräti 64,7 % olivat täysin samaa mieltä siitä, että päivähoito kuuluu osaksi kasvatus- ja opetusjärjestelmää. Sukupuolijakauma oli seuraava: naisista 51,7 % oli täysin samaa mieltä ja 42,5 % jokseenkin samaa mieltä ja miehistä 50,0 % täysin samaa ja 41,7 % jokseenkin samaa mieltä asiasta.

7.2.2 ”Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu”

Väittämällä ”päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu” haluttiin tietää, tulisiko päivähoidon vastaajan mielestä tulevaisuudessakin kuulua sosiaalitoimen alaisuuteen. Vastaukset jakautuivat melko tasaisesti. Naisista 15,1 % oli täysin samaa mieltä, 40,3 % jokseenkin samaa mieltä, 30,3 % jokseenkin eri mieltä ja 14,3 % täysin eri mieltä. Miehistä 33,3 % oli täysin samaa mieltä, 33,3 % jokseenkin samaa mieltä, 8,3 % jokseenkin eri mieltä ja 25,0 % täysin eri mieltä.

Lastentarhan- ja luokanopettajista yli puolet oli sitä mieltä, että päivähoito on sosiaalipalvelu. Erityislastentarhanopettajista 60 % oli täysin eri mieltä asiasta. Lastentarhan- ja luokanopettajat näkevät päivähoiton näin ollen sekä osana kasvatus- ja opetusjärjestelmää mutta myös osana sosiaalipalvelua. Jälleen kerran on merkittävää huomata se, että niin suuri osa erityislastentarhanopettajista ei näe päivähoitoa osana sosiaalipalvelua. On kuitenkin muistettava, että vastaajista oli erityislastentarhanopettajia huomattavasti pienempi osa kuin muiden ammattiryhmien edustajia. Taulukosta 2 näkyvät ristiintaulukoinnin tulokset.

TAULUKKO 2 ”Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu”

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Lastentarhanopettaja	14,3 %	31,4 %	35,7 %	18,6 %
Erityislastentarhanopettaja	60,0 %	0,0 %	20,0 %	20,0 %
Luokanopettaja	9,8 %	31,7 %	43,9 %	14,6 %
Esiluokanopettaja	33,3 %	0,0 %	33,3 %	33,3 %
Erityisopettaja	11,1 %	22,2 %	55,6 %	11,1 %

7.2.3 Päivähoidon tehtävä

Kyselylomakkeen väittämillä 23-26 haluttiin tietää, mikä vastaajan mielestä on päivähoiton ensisijaisin tehtävä ja näin ollen vastaajaa pyydettiin asettamaan väittämät numerojärjestykseen päivähoiton tärkeimmän tehtävän mukaan. Lastentarhan- ja luokanopettajat osoittautuivat hyvin yksimielisiksi siitä, mikä on päivähoiton tehtävä (ks. liite 4). Molempien mielestä päivähoiton tärkein tehtävä on edistää lapsen kasvua ja kehitystä. Toiseksi tärkeimmäksi tehtäväksi sekä lastentarhan- että luokanopettajat näkivät lapsen oppimisen edistämisen. Kolmanneksi tärkeimmäksi tehtäväksi molemmat

luokittelivat perheiden tukemisen sosiaalisissa tilanteissa ja neljänneksi tärkeimmäksi tehtäväksi vanhempien työssäkäynnin mahdollistamisen.

7.3 Lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumo varhaiskasvatuksesta perusopetukseen

Tutkimuksen toisena tutkimuskysymyksenä oli, millaisena lastentarhanopettajat ja luokanopettajat näkevät lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumon varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Lähtökohtana pidettiin sitä, laajenisiko näkemys lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä ja oppimisesta, mikäli päivähoidolla ja opetuksella olisi yhteinen hallinto. Tässä yhteydessä haluttiin myös tutkia, yhtenäistäisikö yhteinen hallinto vastaajan mielestä ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden Helsingissä.

Kyselylomakkeen väittämistä 1 ("Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä"), 3 ("Yhteinen hallinto helpottaa lapsen siirtymistä päivähoidosta esikouluun ja edelleen kouluun"), 7 ("Ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden") ja 8 ("Yhteinen hallinto tekee esiopetuksesta yhtenäisempää") muodostettiin summamuuttuja. Kyseisen summamuuttujan reliabiliteettia testattiin laskemalla Cronbachin alpha-kerroin, joka kertoo, mittaavatko muuttujat samaa asiaa. Kertoimeksi saatiin 0,766, jota voidaan pitää hyvänä.

Riippumattomien ryhmien t- testillä testataan kahden ryhmän keskiarvojen eroa. Tässä tapauksessa testattiin lastentarhan- ja luokanopettajien näkemuseroja lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumosta varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Taulukossa 3 on esitetty väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

TAULUKKO 3 Lastentarhan- ja luokanopettajien näkemys lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumosta

Väitteet	Lastentarhan- opettaja		Luokanopettaja	
	ka	s	ka	s
1. Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä.	3.13	.679	3.29	.680
3. Yhteinen hallinto helpottaa lapsen siirtymistä päivähoidosta esikouluun ja edelleen kouluun.	3.33	.560	3.53	.554
7. Ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden.	3.37	.663	3.54	.596
8. Yhteinen hallinto tekee esiopetuksesta yhtenäisempää.	3.37	.641	3.54	.636

*Muuttujien arvojen vaihteluväli 1=täysin eri mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Tuloksista huomataan, että luokanopettajat näkevät lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumon yhteisessä hallinnossa keskimäärin hieman positiivisemmin kuin lastentarhanopettajat. Tulosten mukaan molemmat ammattiryhmät näkevät selkeästi, että päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaisi näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä ja helpottaisi lapsen siirtymistä päivähoidosta esikouluun ja edelleen kouluun. Ruotsinkielistä päivähoitoa ajatellen sekä lastentarhan- että luokanopettajat näkevät, että yhteinen hallinto yhtenäistäisi ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden.

7.4 Päivähoidon ja opetuksen hallinnon yhdistyminen

7.4.1 ”Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä”

Kaikista 130 väittämään vastanneesta yhteensä 51,9 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 36,1 % täysin samaa mieltä siitä, että päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä. Tuloksista ei ole nähtävillä tilastollisesti merkitsevää eroa eri ammattiryhmien suhteen. [$df=130$, $t=-1,409$, $p=0,161$]. Naisten ($N=120$) ja miesten ($N=12$) välillä ei myöskään ollut tilastollisesti merkitsevää eroa.

Tarkasteltaessa päiväkodin johtajana ja rehtorina työskentelevien mielipiteitä siitä, laajentaako päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä voidaan huomata, että ero on tilastollisesti merkitsevä, sillä t- testin tulokseksi saatiin [$df= 23$, $t=-2,769$, $p=0,011$]. Kaikki viisi rehtoria olivat täysin samaa mieltä ($ka=4$, $s=0,000$), mutta vain viisi päiväkodin johtajaa oli täysin samaa ja 11 jokseenkin samaa mieltä asiasta ($ka=3$, $s=0,795$). Kolme päiväkodin johtajaa oli jokseenkin eri mieltä ja yksi täysin eri mieltä siitä, että päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaisi näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä. Eräänä vaikuttavana tekijänä päiväkodin johtajien ja koulun rehtoreiden mielipide-eroon voidaan pitää sitä, että päiväkodin johtajia oli huomattavasti enemmän kuin rehtoreita. On kuitenkin mielenkiintoista huomata, että rehtorit näkevät päivähoiton ja opetustoimen yhteisen hallinnon positiivisempänä lasta ajatellen kuin päiväkodin johtajat.

Avoimista vastauksista nähtiin, että myös mielipide-eroja asiasta on. Eräs vastaajista totesi, että päivähoiton paikka on sosiaalitoimen ja esiopetuksen paikka opetustoimen alaisuudessa:

Dagvården borde vara under socialverket och all förskoleverksamhet under utbildningsverket. De är två helt skilda verksamheter, båda lika viktiga och så olika.

Näkemyksiä mahdollisesta yhteisestä hallinnosta tarkasteltiin myös ikäluokittain ristiintaulukoimalla vastaajien iät ja kysymyksen ”päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä” tulokset. Taulukosta 4 näkyvät vastausten prosenttiosuudet.

TAULUKKO 4 ”Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä”

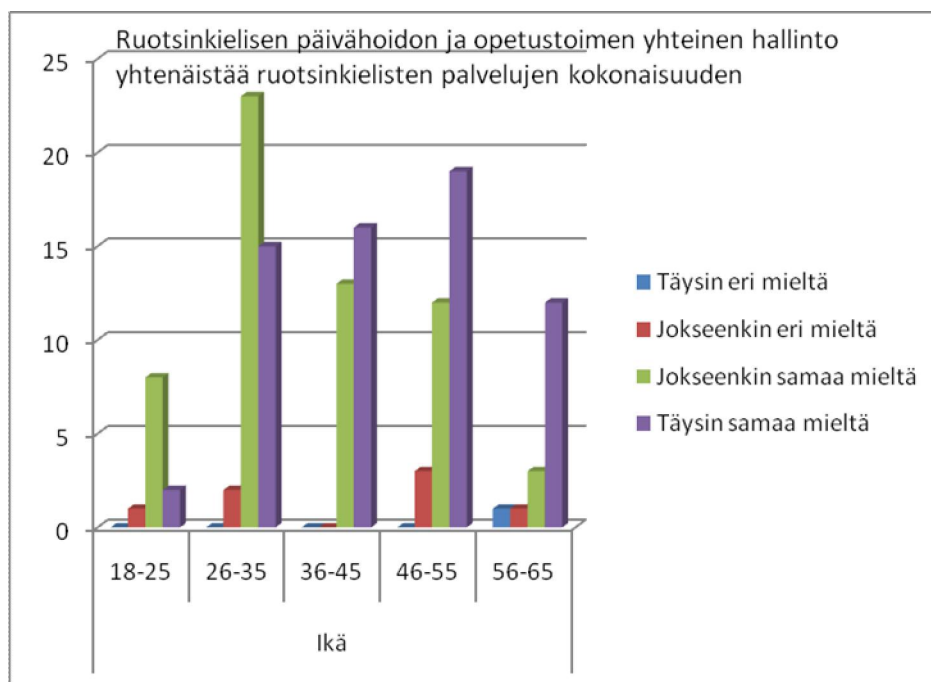
Ikä	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
18-25 vuotta	0 %	36,4 %	54,5 %	9,1 %
26-35 vuotta	0 %	7,5 %	50,0 %	42,5 %
36-45 vuotta	0 %	0 %	62,1 %	37,9 %
46-55 vuotta	0 %	8,8 %	52,9 %	38,2 %
56-65 vuotta	11,8 %	17,6 %	41,2 %	29,4 %

Tuloksista huomataan, että 18- 25 -vuotiaiden (N=11, ka=2,73, s=0,647) ja 46- 55 -vuotiaiden (N=34, ka=3,29, s=0,629) vastaajien vastausten välillä on tilastollisesti merkitsevää eroa [df=43, t=-2,581, p=0,013]. 18- 25 vuotiaista 36,4 % on jokseenkin eri mieltä ja 56- 65 -vuotiaista 29,4 % on täysin tai jokseenkin eri mieltä siitä, että päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaisi näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä. Merkittävää onkin huomata, että 26- 55 -vuotiaat vastaajat näkevät yhteisen hallinnon lähes yksimielisesti tukevan lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Voidaankin miettiä, mikä tähän olisi syynä. Eräs mahdollinen oletus on se, että 18- 25 -vuotiaat vastaajat eivät tiedä, mitä päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto lapselle merkitsisi. 46- 55 -vuotiaat ovat tehneet työuransa pääosin sosiaaliviraston alaisuudessa ja

todennäköisesti näkevät päivähoiton osana sosiaalipalvelua jo saamansa koulutuksen kannalta.

7.4.2 ”Ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden

Ristiintaulukoimalla vastaajien iät väittämän numero X7_7 (”Ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden”) vastauksilla, voidaan nähdä, että 26- 35 -vuotiaista 5 % ja 46-55 -vuotiaista 8,8 % on asiasta jokseenkin eri mieltä. Kuitenkin 46-55 -vuotiaista 55, 9 % ja 56- 65 vuotiaista 70, 6 % on asiasta täysin samaa mieltä (kts. kuvio 5). Merkittävää on, että vastaajat olivat näin yksimielisiä siitä, että ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden. Ruotsinkielisen päivähoiton ja ruotsinkielisen sosiaalipalvelunhan voidaan yhtä hyvin katsoa muodostavan kokonaisuuden lapsiperheitä ajatellen.

KUVIO 5 Ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto

7.4.3 ”Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto vaikeuttaa yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden kanssa

Vastaajien iällä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa väittämään X7_4 (”Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto vaikeuttaa yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden kanssa”). Lastentarhanopettajista 70 % oli täysin tai jokseenkin eri mieltä ja luokanopettajista 77,5 % täysin tai jokseenkin eri mieltä siitä, että yhteinen hallinto vaikuttaisi negatiivisesti sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Suurin osa vastaajista näkeekin ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen kuuluvan saman hallinnon alaisuuteen, eivätkä he koe uhkana, että yhteistyö sosiaalivirastoon kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden kanssa vaikeutuisi hallintojen yhdistymisen myötä.

Seuraavassa eräitä lastentarhanopettajien mielipiteitä yhteisestä hallinnosta ja sen positiivisista vaikutuksista lapseen:

Jag tycker att småbarnsfostrans olika skeden bör följa på varandra och att det är bra om daghem och skola verkar under samma verk så man kan dra nytta av varandras erfarenheter och också dra samma linje. Alltså för barnets bästa.

Hoppas personligen till 100% på att sammanslagningen blir av. Samarbetet med svensk socialservice bör ändå vara starkt!

Viktigt att noga slå vakt om att dagvården inte blir för kunskapsinriktad, att poängtera barns utvecklingsnivå samt att små barn lär sig genom att leka. Vissa element som är viktiga i dagvården kunde överföras till de första klasserna i skolan.

Nämä vastaajat näkivät siis päivähoidon ja opetustoimen yhteisen hallinnon vaikuttavan positiivisesti lapseen, koska tällöin voitaisiin hyödyntää kokemuksia puolin ja toisin ja toimia yhteisen linjan mukaisesti. Tärkeää on pitää huolta lapsen kehitystason mukaisesta toiminnasta ja siitä, että yhteistyö ruotsinkielisten sosiaalipalvelujen kanssa säilyy.

Useampi vastaaja oli kirjoittanut kyselylomakkeeseen, etteivät he olleet tietoisia suunnitelmista yhdistää ruotsinkielinen päivähoito ja opetustoimi ja tämän vuoksi kokivat vaikeaksi vastata kyselyyn. Eräs vastaaja olikin ilmaissut kantansa seuraavasti:

Svårt att ta ställning till en ny gemensam administration när man inte vet dess struktur, interna samarbetsfunktioner etc.

Kolmas tutkimuskysymys oli, millaisena lastentarhan- ja luokanopettajat näkevät päivähoidon ja opetustoimen mahdollisen yhteisen hallinnon. Väittämistä 28 ("Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto helpottaa henkilöstöressurssien oikein kohdentamista"), 29 ("Yhteinen hallinto luo mahdollisuuksia työskennellä yli varhaiskasvatuksen ja opetustoimen rajojen") ja 30 ("Yhteinen hallinto mahdollistaa asiantuntijuuden hyödyntämisen laajemmin") muodostettiin summamuuttuja. Cronbachin alphasiksi saatiin 0,752.

Riippumattomien otosten t- testillä tarkasteltiin lastentarhan- ja luokanopettajien keskiarvojen riippuvuutta suhtautumisessa päivähoidon ja opetustoimen yhteiseen hallintoon. Taulukossa 5 on esitelty t- testin tarvitsemat tunnusluvut. Muuttujana on käytetty aiempaa summamuuttujaa.

TAULUKKO 5 Riippumattomien otosten t- testin tunnusluvut

	N	Keskiarvo	Keskihajonta
Lastentarhanopettaja	68	9,0147	1,46086
Luokanopettaja	41	9,6098	1,90890

T- testistä voidaan todeta, ettei lastentarhan- ja luokanopettajien suhtautumisessa päivähoiton ja opetustoimen yhteiseen hallintoon ole tilastollisesti merkitsevää eroa [df=107, t=-1,832, p=0,070]. Lastentarhan- ja luokanopettajat suhtautuvat näin ollen molemmat positiivisesti yhteisen hallinnon tuomiin mahdollisuuksiin, joita ovat henkilöstöresurssien oikein kohdentaminen, mahdollisuus työskennellä yli varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rajojen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen laajemmin, eikä heidän näkemyksillään ole tilastollisesti merkitsevää eroa.

7.5 Varhaiskasvatuksen kehittäminen ja tulevaisuuden odotukset

7.5.1 ”Lastentarhanopettajien asema kohentuu päivähoiton ja opetustoimen hallinnon yhdistymisen myötä

Lastentarhan- ja luokanopettajat suhtautuivat kyselylomakkeen väittämään numero 33 (”Lastentarhanopettajien asema kohentuu päivähoiton ja opetustoimen hallinnon yhdistymisen myötä”) positiivisesti. T- testillä nähtiin, että heidän vastausten välillä on tilastollisesti merkitsevää eroa [df=108, t=-2,018, p=0,046]. Lastentarhanopettajista (N=69, ka=2,67, s=0,721) 50,7 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 10,1 % täysin samaa mieltä ja luokanopettajista (N=41, ka=2,95, s=0,705) 51,2 % jokseenkin samaa mieltä ja 22 % täysin samaa mieltä asiasta. Näin ollen suurempi osa luokanopettajista kuin lastentarhanopettajista näki päivähoiton ja opetustoimen yhteisen hallinnon vaikuttavan positiivisemmin lastentarhanopettajien asemaan.

7.5.2 ”Lastentarhanopettajien palkkauksen tulisi vastata luokanopettajien palkkausta”

Riippumattomien ryhmien t- testillä tarkasteltiin lastentarhanopettajien ja luokanopettajien näkemyksiä väittämään numero 37(” lastentarhanopettajien palkkauksen tulisi vastata luokanopettajien palkkausta”). Varianssien yhtä suuruutta testattiin F- testisuureella, joka tässä tapauksessa oli ($p=0,000$). Ryhmäkeskiarvojen eron testaamiseen käytettiin erisuurten varianssien t- testiä, jossa t- testin merkitsevyys oli ($p= 0,000$). Lastentarhanopettajien mielipiteiden keskiarvo oli 3,64 ja keskihajonta 0,641 ja luokanopettajien keskiarvo 2,75 ja keskihajonta 1,032, kun vaihteluvälinä oli 1-4. Keskiarvojen erotus tässä tapauksessa on 0,888. Suhtautumisessa siihen, että lastentarhanopettajien palkkauksen tulisi vastata luokanopettajien palkkausta, on näin ollen tilastollisesti merkitsevää eroa lastentarhanopettajien ja luokanopettajien välillä [$df=107$, $t=5,5545$, $p=0,000$]. Lastentarhanopettajien mielestä heidän palkkauksensa tulisi vastata luokanopettajien palkkausta, mutta luokanopettajat eivät näe asiaa samalla tavalla. Eräs vastaaja oli kiteyttänyt mielipiteensä lastentarhanopettajien palkkauksesta avoimeen kysymykseen näin:

Barnträdgårdslärarnas löner borde höjas. Så länge de är så här låga, kommer vi inte att få behörig daghemspersonal. Lönen motsvarar absolut inte den akademiska utbildningen.

7.5.3 ”Lastentarhanopettajien koulutusvaatimuksena tulisi tulevaisuudessa olla maisteritasoinen koulutus”

Sillä, miten lastentarhanopettajat ja luokanopettajat näkevät sen, tulisiko lastentarhanopettajien koulutusvaatimuksena tulevaisuudessa olla maisteritasoinen koulutus, ei puolestaan ollut tilastollisesti merkitsevää eroa.[$df=108$, $t=-0,754$, $p=0,453$]. Lastentarhanopettajien vastausten keskiarvo oli 2,29 ja luokanopettajien 2,41. Molemmat

suhtautuvat näin ollen melko negatiivisesti siihen, että lastentarhanopettajilta vaadittaisiin maisteritasoinen koulutus.

7.5.4 ”Muutosprosessissa on tärkeää, että päivähoidon ja opetustoimen henkilöstölle järjestetään yhteisiä koulutustilaisuuksia”

Väittämällä numero 39 haluttiin tietää, pitävätkö lastentarhan- ja luokanopettajat tärkeänä yhteisiä koulutustilaisuuksia, mikäli yhteiseen hallintoon päädytään. Vastauksista voidaan huomata, että lastentarhanopettajista 73,9 % oli täysin samaa ja 23,2 % jokseenkin samaa mieltä ja luokanopettajista 47,5 % täysin samaa ja 37,5 % jokseenkin samaa mieltä, että yhteiset koulutustilaisuudet ovat tärkeitä. T- testi osoitti, että vastausten välillä on tilastollisesti merkitsevää eroa [df=107, t=3,211, p=0,002]. Lastentarhanopettajien (N=69, ka=3,71, s=0,517) mielestä yhteiset koulutustilaisuudet ovat tärkeämpiä kuin luokanopettajien (N=40, ka=3,33, s=0,730) ja jopa 15,0 % luokanopettajista oli jokseenkin eri mieltä kyseisestä asiasta.

Vastauksista oli mahdollista huomata myös epävarmuus tulevaan. Muutostilanteet ovat aina haasteellisia työntekijöille. Jokaiseen muutokseen sisältyy jotain ennalta arvaamatonta tai ennen kokemattonta. Hämmennys, sekavat tunteet ja ristiriitaiset ajatukset kuuluvat muutoksen mausteisiin, oli sitten kyseessä myönteinen tai kielteinen muutos. Eräs vastaaja olikin kirjoittanut ajatuksiaan näin:

*ALLT bara ett stort frågetecken när det gäller framtiden. Ingen vet hur det egentligen blir, men hoppas förändringen ändå blir positiv!
Kanske lite enklare och klarare?*

8 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä tutkimuksessa selvitettiin Helsingin sosiaalitoimen ruotsinkielisessä päivähoitossa työskentelevien lastentarhanopettajien, erityislastentarhanopettajien, esiluokanopettajien sekä opetustoimen ruotsinkielisellä linjalla työskentelevien luokanopettajien, esiluokanopettajien ja erityisopettajien näkemyksiä päivähoiton perustehtävästä ja mahdollisesta ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen hallintojen yhdistymisestä. Vaikka tutkimuksen kohdejoukoksi valittiin ruotsinkielisessä päivähoitossa ja opetustoimessa työskentelevät opettajat, voidaan tutkimustuloksia yleistää koko perusjoukkoon. Helsingissä ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen hallintojen mahdollinen yhdistäminen on ollut keskustelun alla selvitystyön muodossa jo vuodesta 2008 alkaen, mutta myös suomenkielisen päivähoiton hallinnon paikkaa mietitään. Tutkimusaihetta miettiessäni tarkoitukseni oli ottaa tutkimuskohteekseni myös Helsingin sosiaali- ja opetuslautakuntaan kuuluvia jäseniä, mutta jätin heidät kuitenkin tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Yksi keskeinen tutkimuskysymys oli millaisena kyseiset eri ammattiryhmien edustajat, pääosin lastentarhan- ja luokanopettajat näkevät lapsen oppimisen ja opetuksen jatkumon varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta perusopetukseen.

Varhaiskasvatuksella ja opetustoimella on Oleanderin (2006) ja Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n tekemän selvityksen (2006) mukaan yhteinen perustehtävä, joka on lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen laadukkaan hoidon ja korkeatasoisen varhaispedagogiikan avulla. Tämä tutkimus osoitti, että opetustoimen ammatilliset luokanopettajat ovat myös yhtä mieltä asiasta. Lastentarhan- ja luokanopettajat olivat hyvin yksimielisiä siitä, että päivähoidon tärkein tehtävä on edistää lapsen kasvua ja kehitystä. Toiseksi tärkeimmäksi tehtäväksi sekä lastentarhan- että luokanopettajat näkivät lapsen oppimisen edistämisen, kolmanneksi tärkeimmäksi tehtäväksi perheiden tukemisen sosiaalisissa tilanteissa ja neljänneksi tärkeimmäksi tehtäväksi vanhempien työssäkäynnin mahdollistamisen. Mielenkiintoista on huomata, etteivät luokanopettajat koulutuksestaan huolimatta nähneet päivähoidon ensisijaisena tehtävänä edistää lapsen oppimista, vaan pitivät tärkeämpänä lapsen kasvun ja kehityksen edistämistä. Tässä luokittelussa ei lastentarhan- ja luokanopettajien välillä ollut näin ollen eroa.

Päivähoidon hallinnon paikkaa ajatellen suurin osa vastaajista näki päivähoiton osana kasvatus- ja opetusjärjestelmää, mutta myös osana sosiaalipalvelua. Vastaajien näkemyksiä siitä, kuuluuko päivähoito heidän mielestään sosiaali- vai opetustoimeen mitattiin lähinnä kahdella kysymyksellä. Oletettiin, että mikäli vastaajan mielestä päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää, näkevät he päivähoiton osana opetustoimea ja mikäli päivähoito heidän mielestään on sosiaalipalvelu, näkevät he sen osana sosiaalitoimea. Analyysin jälkeen voitiin kuitenkin huomata, että suurin osa vastaajista näki päivähoiton sekä osana kasvatus- ja opetusjärjestelmää että osana sosiaalipalvelua. Tältä osin mittaria olisi ollut syytä tarkentaa.

Lastentarhan- eivätkä luokanopettajat näe, että päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto vaikeuttaisi yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden kanssa, vaan päinvastoin yhtenäistäisi Helsingissä ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden. Heidän mielestään saumaton yhteistyö ruotsinkielisten sosiaalipalvelujen kanssa on kuitenkin turvattava. Tältä osin tämän tutkimuksen tulos osoittaa lastentarhan- ja luokanopettajien eriävän näkemyksen Sosiaali- ja terveysministeriön (2000) lasten päivähoiton kuntatason hallinnon järjestämisvaihtoehtojen lisäämistä selvittävän työryhmän muistossa mainitun

olettamuksen kanssa. Siinä epäillään päivähoidon kosketuspinnan sosiaalihuoltoon heikkenevän opetustoimen hallinnon alaisuudessa ja että päivähoidon opetuksellinen puoli korostuisi opetustoimessa huolenpitotehtävän ja vanhempien tukemisen kustannuksella. Lastentarhan- ja luokanopettajat korostivat puolestaan lapsiryhmien pienentämisen ja koulutetun henkilökunnan tärkeyttä. Varhaislapsuus tarvitsee siis myös lastentarhan- ja luokanopettajien mielestä päivähoidon kaikkia muotoja; niin hoitoa, kasvatusta kuin opetustakin. Sekä lastentarhan- että luokanopettajien kanta hallinnonmuutokseen on tämän tutkimuksen mukaan selkeä: enemmistön mielestä varhaiskasvatuksen paikka on opetustoimen hallinnossa.

Millaisia vaikutuksia päivähoidon ja opetustoimen yhteisellä hallinnolla vastaajien mielestä sitten olisi? Merkittävä tutkimustulos oli 18 - 25 -vuotiaiden ja 46- 55 -vuotiaiden eriävät mielipiteet siitä, että päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaisi näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä. 46- 55 -vuotiaat suhtautuivat huomattavasti positiivisemmin asiaan kuin 18- 25 -vuotiaat. Olettamuksina tähän voidaan pitää sitä, että 18- 25 -vuotiaat eivät vastatessaan olleet tietoisia, mitä hallintojen yhdistäminen käytännössä merkitsisi tai sitä, ettei se heidän mielestään vaikuttaisi näkemykseen lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä. Selittävänä tekijänä tähän voidaan pitää työkokemusta. 18- 25 -vuotiaista 54,4 % on työskennellyt alalla 1-5 vuotta ja 46- 55 -vuotiaista puolestaan 52,9 % on työskennellyt alalla 16- 25 -vuotta. Monet 18- 25 -vuotiaat ovat vastavalmistuneita, joille päivähoidon hallinnonala ei tässä vaiheessa uraa luultavasti vielä saa suurta merkitystä. Tässä yhteydessä olisi ollut syytä tarkastella, millaisen koulutuksen 18- 25 -vuotiaat ovat saaneet, sillä voihan olla, että suurin osa heistä on saanut koulutuksen, jossa painotus ei ole ollut pienten lasten pedagogiikassa ja kehityksessä.

Vaikka luokanopettajat ja erityisopettajat ovat saaneet koulutuksen, johon ei sisälly varhaiskasvatusta, eivät heidän näkemyksensä päivähoidosta, varhaiskasvatuksesta ja lapsen oppimisen jatkumosta tilastollisesti eroa lastentarhanopettajien näkemysten kanssa. Millaisena päivähoidon ja opetustoimen ammattilaiset sitten näkevät päivähoidon tulevaisuuden mahdollisen yhteisen hallinnonalan myötä? Luokanopettajista keskimäärin suurempi osa kuin lastentarhanopettajista näki, että yhteisen hallinnonalan myötä olisi

mahdollista kohdentaa henkilöstöresursseja paremmin ja hyödyntää asiantuntijuutta laajemmin. Luokanopettajista suurempi osa kuin lastentarhanopettajista oli myös sitä mieltä, että yhteisen hallinnonalan myötä myös lastentarhanopettajien asema yhteiskunnassamme kohentuisi. Tämän voidaan olla yhteydessä lastentarhan- ja luokanopettajien erilaiseen statukseen maassamme. Luokanopettajat näkevät, että mikäli päivähoito kuuluisi opetustoimeen, kohentuisi myös lastentarhanopettajien asema. Päivähoidossa korostuisi pedagogiikka ja lapsen oppimisella nähtäisiin olevan jatkumo varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Näin päivähoitoa ei nähtäisi enää yhtä hoivapainotteisena. Päivähoidon kentällä henkilöstön keski-ikä on tällä hetkellä melko suuri. Monet kokeneet lastentarhanopettajat ovat työskennelleet päivähoidon piirissä vuosikymmeniä ja saaneet erilaisen koulutuksen kuin vastavalmistuneet. Aikaisemmin päivähoito nähtiin huomattavasti hoivapainotteisemmaksi kuin nykyään ja tämä voi osaltaan vaikuttaa siihen, miksi niin suuri osa lastentarhanopettajista näkee päivähoidon edelleen sosiaalipalveluna. Suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista lastentarhanopettajista oli opistotason koulutus. Tässä on kuitenkin nähtävissä ristiriitaa siihen, millaisena vastavalmistuneet ja jo kokeneet lastentarhan- ja luokanopettajat näkevät sen, laajentaisiko yhteinen hallinto samalla näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä.

Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että monien lastentarhanopettajien mielestä päivähoidon statuksen nostaminen yhteiskunnassamme vaatisi myös lastentarhanopettajien palkkauksen kohentamista. Suurempi osa lastentarhanopettajista kuin luokanopettajista oli sitä mieltä, että heidän palkkauksensa tulisi vastata luokanopettajien palkkausta. Tämä olikin mielenkiintoinen asia, sillä kuten eräs vastaajista oli kyselylomakkeeseen kirjannut, on lastentarhanopettajien koulutus alempi ja luokanopettajien koulutus ylempi korkeakoulututkinto. Vastaajat painottivat kuitenkin sitä, että lastentarhanopettajien palkkauksen tulisi vastata yliopistollisen koulutuksen tasoa. Eräs lastentarhanopettaja oli kirjannut avoimeen kysymykseen, että lastentarhanopettajien koulutuksen pidentäminen kolmesta neljään vuoteen ei hänen mielestään mahdollisesti olisi ratkaisu, vaan koulutuksen sisältöä tulisi kehittää ja päivähoidon statusta nostaa. Samalla päivähoitoa tulisi tehdä näkyvämmäksi ja saada ihmiset ymmärtämään, kuinka tärkeää työtä päivähoidossa tehdään.

Vi behöver synas, höras och få folk att förstå hur viktigt vårt arbete är!

Jokainen uudistus tarvitsee aikaa. Kuten Ruotsin päivähoitouudistuksesta nähtiin, vie se usein jopa 10- 15 vuotta ennen kuin konkreettiset vaikutukset ovat nähtävissä. Siellä uudistus vahvisti näkemystä lapsen elinikäisestä oppimisesta ja toi mukanaan suurempia vaatimuksia päivähoidon toiminnalle, tavoitteille ja arvioinnille. Mielestäni tähän pitäisi pyrkiä myös meillä Suomessa, vaikka meidän päivähoidollamme onkin jo oma valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Päivähoidon statuksen nostaminen kohti vahvempaa tavoitetietoista toimintamuotoa ei tarkoita sitä, että lapset eivät saisi olla enää lapsia. Hoivalla tulee joka tapauksessa aina olemaan vahva merkitys alle kouluikäisen lapsen kasvatuksessa. Olisi myös tärkeää kohdentaa resursseja ammattitaitoiseen päivähoitohenkilöstöön, sillä kuten Högström (2008) totesi, edellyttää laadukas varhaiskasvatus ammattitaitoista henkilökuntaa ja nyt elämme aikaa, jolloin varsinkin ruotsinkielisestä päivähoitohenkilöstöstä pääkaupunkiseudulla on jo akuutti pula. (Högström 2008, 24.)

Merkittävä palaute kyselyyn vastanneilta oli, etteivät he ennen tätä tutkimusta olleet kuulletkaan, että Helsingissä edes suunnitellaan ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen hallintojen mahdollista yhdistämistä. Mielestäni nyt olisikin sekä päivähoidon että opetustoimen esimiesten tehtävä ottaa henkilöstö mukaan mahdollisen muutoksen tuomaan prosessiin. Henkilöstö kaipaa tietoa ja on ensiarvoisen tärkeää kuunnella heidän näkemyksiään sekä luoda mahdollisuuksia osallistua muutoksen käytännön toteuttamiseen. Tämä koskee koko päivähoito- ja opetushenkilöstöä Helsingissä.

Päivähoito elää muutoksen aikaa ja tutkimuksen teon aikana mieleeni nousi myös muutama lisätutkimuksen aihe. Tähän tutkimukseen nojaten, olisi mielenkiintoista vertailla päivähoidosta ja opetuksesta vastaavien päättäjien näkemyksiä yhteisestä hallinnosta lastentarhan- ja luokanopettajien näkemysten kanssa. Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n tekemän selvityksen (2006) mukaan päivähoidosta vastaavista virkamiehistä kolme neljästä on sitä mieltä, että päivähoito ja varhaiskasvatus ovat osa kasvatustajärjestelmää, jonka

tarkoituksena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Vain 14 prosenttia kyseiseen tutkimukseen osallistuvista päätyi näkemykseen, että päivähoito on perheille suunnattu sosiaalipalvelu, jonka tehtävänä on mahdollistaa lasten vanhempien työssäkäynti. Onko asia näin myös Helsingissä? Ketkä suhtautuvat päivähoitoon ja opetustoimen yhteiseen hallintoon myönteisimmin; lastentarhanopettajat, luokanopettajat vai kunnan päättäjät? Mikä on kunnan päättäjien mielestä päivähoitoon ensisijaisin tehtävä? Kangasniemen (2006) mukaan varhaiskasvatukseen ja päivähoitoon hallinnon kehittämiseen liittyy paljon tunteita, uskomuksia ja vääriä epäilyitäkin. Saattaa myös olla, että kunnissa pelätään päivähoitoon imagon muuttuvan enemmän varhaiskasvatusmaiseksi, jolloin sen kysyntäkin todennäköisesti lisääntyisi. Mielenkiintoista olisi tutkia mitä tästä ajattelevat Helsingin ruotsinkielisestä päivähoitosta vastaavat henkilöt.

Suomessa ei ole juurikaan tutkittu lapsen kehityksen jatkumoa päivähoitoon alusta koulun päättövaiheeseen. Oppiminen ja kehitys tapahtuvat vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa ja varhaiskasvatus ja koulu muodostavat merkittävän osan lapsuutta ja muokkaavat osaltaan lapsuuden kehitystä. Mielenkiintoista olisi myös tutkia, millainen vaikutus päivähoitoon ja opetuksen saumattomalla yhteistyöllä ja yhteisellä hallinnonalalla on lapsen kasvuun ja kehitykseen.

Kaikilla lapsilla on oikeus turvalliseen ja laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen. Meidän tehtävämme on luoda jokaiselle pienelle kulkijalle parhaat mahdolliset kasvun, kehityksen ja elinikäisen oppimisen edellytykset. Kasvatus- ja opetustoimen hallintoratkaisuja mietittäessä olisikin tärkeää pitää koko ajan mielessä lapsen etu. Ainoa kestävä peruste hallintoratkaisuille on niiden tuoma lisäarvo lapsen kasvu- ja oppimisympäristöön, joka puolestaan vaikuttaa lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Keskustelu päivähoitoon hallinnonalasta jatkuu varmasti edelleen niin Helsingissä kuin monissa muissakin kunnissa, mutta toivon silti, että tätä tutkimusta lukiessasi olet saanut mahdollisuuden tarkastella asiaa monitahoisesti ottaen huomioon päivähoitoon ja opetustoimen yhteisen hallinnon positiiviset ja negatiiviset näkökulmat.

LÄHTEET

Adamson, P. 2008. The child care transition- a league table of early childhood education and care in economically advanced countries. Florence: Unicef.

Alasuutari, M. 2003. Kuka lasta kasvattaa? Vanhemmuuden ja yhteiskunnallisen kasvatuksen suhde vanhempien puheessa. Helsinki: Gaudeamus.

Alasuutari, P.1993. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino.

Alkula T, Pöntinen S & Ylöstalo P. 1994. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Juva: WSOY.

Carlson Ericsson, A. & Åsén, G. 2008. Tio år efter förskolereformen. Nationell utvärdering av förskolan. Rapport 318. Stockholm: Skolverket.

Haapamäki. 2000. Yhteisö kasvattaa: päivähoito oppimis- ja kasvatusyhteisönä. Helsinki: Tammi.

Harju, H., Lindberg, P. & Välimäki, A-L. 2007. Päivähoidon hallinto kunnissa 2006. Helsinki: Stakes.

Hirsjärvi P. 1997. Aineiston hankinta, analyysi ja johtopäätökset. Teoksessa: Hirsjärvi S, Remes P & Sajavaara P. Tutki ja kirjoita. Kirjayhtymä, Helsinki, 176–222.

Hujala, E. 2008. Mikä on varhaiskasvatuksen imago 2000 -luvulla? Varhaiskasvatus 2000-luvulla. Varhaiskasvatuspalvelut ja henkilöstön osaamisvaatimukset. Helsinki: Opetusalan ammattijärjestö OAJ.

Hujala, E., Lujala, E., Heikka, J. & Korkeamäki, R-L. 2003. Varhaiskasvatuksen ydinosaaminen. Opetussuunnitelmien sisältöalueiden analyysi kasvatustieteen kandidaattien ja sosionomien koulutuksista. Helsinki: Opetusalan Ammattijärjestö OAJ.

Hujala, E. 2006. Varhaiskasvatuksen tila ja tulevaisuus. Tiivistelmä kasvatustieteen professori Eeva Hujalan virkaanastujaisesityksestä Tampereen yliopistossa 27.1.2006. Tampere: Tampereen yliopisto. [viitattu 27.7.2009]. Saatavissa: <http://www.uta.fi/ajankohtaista2/tiedotteet/2006/11.html>.

Hujala, E. 1996. Varhaiskasvatuksen teoreettisen kehyksen rakentuminen. *Kasvatus* 27 (5): 489-500.

Hujala-Huttunen, E. & Nivala, V. 1996. Yhteistyö päivähoidossa. Kasvatuksen lapsikohtainen suunnittelu yhteistyössä vanhempien kanssa. Oulu: Varhaiskasvatus 90 Oy.

Hujala, E., Puroila, A-M., Parrila-Haapakoski, S. & Nivala, V. 1998. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Jyväskylä: Gummerus.

Hujala, E. & Lindberg, P. 1998. Suomalainen päivähoito. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen. Helsinki: Opetusalan ammattijärjestö OAJ.

Huttunen, E. 1989. Päivähoidon toimiva arki. Varhaiskasvatuksen käytäntöjen kehittäminen. Jyväskylä: Gummerus.

Högström, B. 2008. Lapsen oikeus hyvinvointiin elämän alkuvaiheessa. Varhaiskasvatus 2000- luvulla. Varhaiskasvatuspalvelut ja henkilöstön osaamisvaatimukset. Helsinki: Opetusalan ammattijärjestö OAJ.

Kangasniemi, E. 2006. Kohti varhaiskasvatuksen ja opetustoimen yhteistä hallintoa. Selvitys päivähoiton hallinnonalan muutoksesta. Helsinki: Opetusalan ammattijärjestö, Lastentarhanopettajaliitto.

Karila, K. & Nummenmaa, A-R. 2001. Matkalla moniammatillisuuteen. Kuvauskohteena päiväkotit. Helsinki: WSOY.

Karlsson, L. 2001. Lapsille puheenvuoro. Ammattikäytännön perinteet murroksessa. Helsingin yliopiston kasvatuspsykologian tutkimusyksikkö. Tutkimuksia 1/ 2000. Helsinki: Stakes.

Kauppi, U. 2001. Päivähoitoa täydellä teholla. Helsinki: Suomen kuntaliitto.

Kinnunen, U., Sallinen, M. & Rönkä, A. 2001. Vanhempien työ ja vanhemmuus nuoren kokemana: yhteydet nuoren hyvinvointiin. *Psykologia* 36 (6), 407-418.

- Lindroos, K. 2005. Kasvun paikka. Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen yhteinen hallinto. Helsinki: Lastentarhanopettajaliitto.
- Liu, W. P., Yeung, A. S., & Farmer, S. 2001. What do parents want from day care services? Perspectives from Australia. *Early Childhood Research Quarterly*, 16 (3), 385-393.
- Lönnqvist, J. 2001. Missä on lapsi ja lapsuus. Vuoropuhelua lapsen maailmasta. Helsinki: Lapsifoorumi. Mannerheimin lastensuojeluliitto, 7-10.
- Malinen, K., Härmä, S., Sevón, E., & Kinnunen, U. 2005. Miten meillä menee? Työssäkäyvien pienten lasten vanhempien kokemuksia perhe-elämästä ja työstä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston perhetutkimuskeskuksen julkaisuja 15.
- Metsämuuronen, J. 2003. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Jyväskylä: International Methelp.
- Nelson, F. & Garduque, L. 1991. The experience and perception of continuity between home and day care from the perspectives of child, mother, and caregiver. *Early Child Development and Care*, (68), 99-111.
- Oleander, S. 2005. Kasvun paikka. Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen yhteinen hallinto. Helsinki: Lastentarhanopettajaliitto.
- Oleander, S. 2006. Kohti varhaiskasvatuksen ja opetustoimen yhteistä hallintoa. Selvitys päivähoiton hallinnonalan muutoksesta. Helsinki: Opetusalan ammattijärjestö OAJ & Lastentarhanopettajaliitto.
- Onnismaa, E-L. 2005. Lastentarhanopettaja- varhaiskasvatuksen asiantuntija ja ammattilainen. Helsinki: Lastentarhanopettajaliitto.
- Ovaska, M. 2004. Päivähoidon laatuksiteerit lasten näkökulmasta sadituksen keinoin. Teoksessa S. Keskinen & H. Virjonen (toim.) Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa. Helsinki: Tammi, 157-182.
- Perhe-hanke. Perhepalvelujen kumppanuusohjelma. 2005. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2005: 4.
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. 2004. Opetushallitus.
- Pääkaupunkiseudun ruotsinkieliset palvelut. 2007. Pääkaupunkiseudun neuvottelukunta. Työryhmä 14. Helsinki: Kuntaliitto ja Sydkustens landskapsförbund.
- Raunio K. 1999. Positivismi ja ihmistiede. Sosiaalitutkimuksen perustat ja käytännöt. Tampere: Gaudeamus.

- Reuna, V. 1999. Perhebarometri 1999. Vanhemmuutta toteuttamassa. Väestötutkimuslaitos, katsauksia E7/1999. Helsinki: Väestöliitto.
- Rönkä, A. & Poikkeus, A-M. 2000. Tytöt, pojat ja vanhemmat: kumppanuutta ja kahinointia. Nuorisotutkimus 4, 3-18.
- Lasten päivähoidon kuntatason hallinnon järjestämisvaihtoehtojen lisäämistä selvittävän työryhmän muistio. Työryhmämuistioita 2000:15. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Simmons-Christenson, G. 1997. Förskolepedagogikens historia. Stockholm: Natur och Kultur.
- Strazdins, L., Clements, M. S., Korda, R. J., Broom, D. H., & D'Souza, R. M. 2006. Unsociable work? Nonstandard work schedules, family relationships, and children's well-being. *Journal of Marriage and Family*, (68), 394-410.
- Strazdins, L., Korda, R. J., Lim, L. L-Y., Broom, D. H., & D'Souza, R. M. 2004. Around the-clock: parent work schedules and children's well-being in a 24-h economy. *Social Science & Medicine*, (59), 1517-1527.
- Tiilikka, A. 2005. Äitien kasvatuskäsityksiä ja arviointeja hyvästä päiväkotikasvatuksesta. Kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö. Oulu: Oulun yliopisto.
- Valkonen, T. 1981. Haastattelu- ja kyselyaineiston analyysi sosiaalitutkimuksessa. Helsinki: Gaudeamus.
- Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. 2002. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2002:9. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Varhaiskasvatus on lapsen oikeus. 2008. Helsinki: Opetusalan ammattijärjestö OAJ.
- Varhaiskasvatus vuoteen 2020. Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan loppuraportti. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2007:12. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. 2. painos. Helsinki: Stakes.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutus ja osaaminen. Nykytila ja kehittämistarpeet. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2007:7. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Varhaiskasvatustutkimus ja varhaiskasvatuksen kansainvälinen kehitys. Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan Varhaiskasvatustutkimus ja kansainvälinen tilanne- jaoksen raportti 2007:6. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Åsvik, A. 1999. Työ on ilomme - palkka surumme. Helsinki: Gummerus.

LIITTEET

Liite 1 Saatekirje

Bästa mottagare,

Vi lever i en tid för förändring inom den svenska dagvård och utbildning. En utredning angående den svenska dagvårdens och utbildningens sammanslagning av administration har gjorts i Helsingfors och det ska behandlas i stadsstyrelsen under våren 2009. I början av år 2009 hade redan 135 kommuner gjort en sammanslagning av dagvårdens och utbildningens administration.

Jag studerar vid Jyväskylä Universitet till pedagogie magister. I mitt examensarbete utreder jag barnträdgårdslärares, klasslärares samt beslutsfattares åsikter angående den möjliga sammanslagningen av administration samt förväntningar av framtiden. Därför är just Din åsikt jätteviktig! Jag har fått forskningslovett både från Social- och Utbildningsverket. Professor Leena Alanen i Jyväskylä universitet handleder mitt arbete.

I frågeformuläret svarar man anonymt och alla insamlade uppgifter är konfidentiella. Det tar ca 10 minuter att svara på frågor. Var vänlig och returnera blanketten i svarskuveret och skicka den via den inre posten till mig senast fredagen den 27.3.2009. Mina kontaktuppgifter finns nedan.

Jag ger gärna mer information angående min forskning.

Varmt tack för Ditt svar!

Med vänliga hälsningar,

Jenni Tirronen, dagvårdsplanerare
Sosv/ Aiva/ Svensk socialservice
(Tavastvägen 13)
PB 7140
00099 Helsingfors stad
tel. 09-310 73 014/ 050-362 4285 e-post: jenni.tirronen@hel.fi

Arvoisa vastaanottaja,

Elämme muutoksen aikoja niin ruotsinkielisen päivähoidon kuin opetuksenkin saralla. Helsingin ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen hallinnon yhdistämisestä on tehty selvitys ja asia on menossa kaupunginhallituksen käsittelyyn kevään 2009 aikana. Vuoden 2009 alkuun mennessä jo 135 kuntaa on toteuttanut päivähoidon ja opetustoimen hallinnon yhdistämisen..

Opiskelen Jyväskylän Yliopistossa kasvatustieteen maisteriksi. Opinnäytetyössäni tarkastelen lastentarhanopettajien, luokanopettajien sekä kunnan päättäjien näkemyksiä ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen hallinnon yhdistämisestä sekä tulevaisuuden odotuksista. Tästä syystä juuri Sinun mielipiteesi on ensiarvoisen tärkeää!. Olen saanut tutkimusluvan sekä Helsingin kaupungin sosiaali- että opetusvirastosta. Työtäni Jyväskylän yliopistossa ohjaa professori Leena Alanen.

Kyselyyn vastataan nimettömästi ja kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.

Palautathan lomakkeen suljetussa kirjekuoressa, sisäisessä postissa viimeistään perjantaina 27.3.2009.

Annan mielelläni lisätietoa tutkimuksestani.

Lämmin kiitos vastauksestasi!

Ystävällisin terveisin,

Jenni Tirronen, päivähoidon suunnittelija
PL 7140, 00099 Helsingin kaupunki, Puh. 09-310 73 014/ 050-362 4285 e-post:
jenni.tirronen@hel.fi

Liite 2 Kyselylomake

” DAGVÅRDEN I FÖRÄNDRING”
”Muuttuva päivähoito”

Basuppgifter/Taustatiedot

Kryssa (X) för de rätta alternativen

Rastita (X) oikea vaihtoehto

1. Jag är/ Minä olen

1. Kvinna/ Nainen ____
 2. Man/ Mies ____

2. Åldern/ Ikäni

1. 18- 25 år/ v. ____
 2. 26-35 år/ v. ____
 3. 36- 45 år/ v. ____
 4. 46-55 år/ v. ____
 5. 56-65 år/ v. ____

3. Jag jobbar som/ Työskentelen

1. Barnträdgårdslärare/ Lastentarhanopettajana ____
 2. Förskollärare/ Esiluokanopettajana ____
 3. Specialbarnträdgårdslärare/ Erityislastentarhanopettajana ____
 4. Klasslärare/ Luokanopettajana ____
 5. Speciallärare/ Erityisopettajana ____
 6. Annat, vad? / Muu, mikä? _____

4. Utbildning/ Koulutus (Välj den högsta utbildningen som du har /Valitse korkein suorittamasi tutkinto)**Examensår /****Valmistumisvuosi**

1. Utbildning på institutnivå/ Opistotason koulutus ____
 2. Yrkehögskole- examen/ Amk- tutkinto ____
 3. Lägre högskole-examen/ Alempi kork.koulututkinto ____
 4. Högre högskole-examen/ Ylempi kork. koulututkinto ____
 5. Annat, vad? Muu, mikä? _____

5. Arbetserfarenhet inom branschen/ Työkokemukseni alalta

1. Under 1 år/ Alle vuosi ____
 2. 1-5 år/ v. ____
 3. 6-15 år/ v. ____
 4. 16-25 år/ v. ____
 5. 26-35 år/ v. ____
 6. 36 år eller längre/ 36 v. tai enemmän ____

Fyll i fråga nummer 6 BARA om du arbetar som föreståndare eller rektor/ Vastaa kysymykseen numero 6 VAIN jos työskentelet päiväkodinjohtajana tai rehtorina.

6. Jag arbetar som/ Työskentelen:

1. Daghemsföreståndare/ Päiväkodin johtajana —
2. Rektor/ Rehtorina —

7. Till följande kommer frågor angående dagvårdens och utbildningsverkets gemensamma administration, dagvårdens basuppgift samt personalens situation i en förändringsprocess. VÄLJ DET ALTERNATIV SOM DU TYCKER ATT PASSAR BÄST. Var vänlig och kontrollera att du svarar på alla frågor!

Seuraavaksi tulee kysymyksiä, jotka käsittelevät ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteistä hallintoa, päivähoiton perustehtävää sekä henkilöstön asemaa muutostilanteessa. RENGASTA JOKAISelta RIVILTÄ SE VAIHTOEHTO, JOKA PARHAITEN VASTAA MIELIPIDETTÄSI. TARKISTA YSTÄVÄLLISESTI, ETTÄ VASTAAT JOKAISEEN KYSYMYKSEEN!

Helt av annan åsikt	Delvis av annan åsikt	Delvis av samma åsikt	Helt av sam ma åsikt
------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

1. Dagvårdens och utbildningsverkets gemensamma administration utvidgar helhetssynen om barnets utveckling.

Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä.

1	2	3	4
---	---	---	---

2. En gemensam administration gör dagvården mer skolmässig.

Yhteinen hallinto tekee päivähoidosta enemmän koulumaista.

1	2	3	4
---	---	---	---

3. En gemensam administration underlättar barnets övergång från dagvård till förskola och vidare till skola.

Yhteinen hallinto helpottaa lapsen siirtymistä päivähoidosta

1	2	3	4
---	---	---	---

esikouluun ja edelleen kouluun.

4. Dagvårdens och utbildningsverkets gemensamma administration försvårar samarbetet med social- och hälsovårdsväsendet. Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto vaikeuttaa yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden kanssa.	1	2	3	4
5. En gemensam administration ger ekonomiska besparingar. Yhteinen hallinto tuo mukanaan taloudellisia säästöjä.	1	2	3	4
6. Det skulle vara bra för dagvården att stanna under socialverkets administration. Päivähoidon hallinnon säilyttäminen sosiaalitoimessa olisi päivähoidolle hyvä ratkaisu.	1	2	3	4
7. Dagvårdens och utbildningsverkets gemensamma administration bildar en helhet för den svenskspråkiga servicen. Ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden.	1	2	3	4
8. En gemensam administration gör förskoleverksamheten mer enhetlig. Yhteinen hallinto tekee esiopetuksesta yhtenäisempää.	1	2	3	4
9. Dagvården är en socialservice. Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu.	1	2	3	4
10. De föräldrar som är hemma borde inte ha subjektiv rätt att få heltidsplats för deras barn. Kotona olevilla vanhemmillä ei tulisi olla subjektiivista oikeutta saada kokopäivähoitopaikkaa lapsilleen.	1	2	3	4
11. Rätten att få heltidsplats borde basera sig bara på föräldrarnas arbete eller studier. Oikeus lapsen kokopäiväpaikkaan tulisi olla vain työssäkäyvillä tai opiskelevilla vanhemmillä.	1	2	3	4
12. Den subjektiva rätten försvagar föräldrarnas fostringsansvar.	1	2	3	4

Subjekttiivinen päivähoito- oikeus heikentää lasten vanhempien kasvatusvastuuta.

13. Dagvård är en del av fostrings- och utbildningssystemet.

1 2 3 4

Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää.

14. Förverkligandet av dagvårdens verksamhetsformer är inte beroende av den situationen och förändringarna som råder i samhället.

1 2 3 4

Päivähoidon toteutumisen muodot eivät ole riippuvaisia yhteiskunnallisista muutoksista ja - tilanteesta.

15. Basen för en lyckad dagvård är ett öppet samarbete med föräldrarna.

1 2 3 4

Avoin yhteistyö vanhempien kanssa on onnistuneen päivähoidon perusta.

16. Föräldrarna har fostringsansvar för sina barn. Vanhemmillä on lastensa ensisijainen kasvatusvastuu.

1 2 3 4

17. Växelverkan mellan barn, föräldrar och dagvårdspersonal samt fostringsgemenskap är väsentligt inom småbarnsfostran.

1 2 3 4

Varhaiskasvatuksessa on oleellista lasten, varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä vanhempien vuorovaikutus ja kasvatuksellinen kumppanuus.

18. Småbarnsfostran och utbildning har en gemensam grunduppgift.

1 2 3 4

Varhaiskasvatuksella ja opetuksella on yhteinen perustehtävä.

19. Dagvården ska benämnas som småbarnsfostran. Päivähoidosta tulisi käyttää nimitystä varhaiskasvatus.

1 2 3 4

20. Småbarnsfostran är planerad verksamhet där leken har en stor betydelse.

1 2 3 4

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista toimintaa, jossa leikillä on suuri merkitys.

21. Det enda ”objektet” för småbarnsfostran är barnet. Varhaiskasvatustyön ainoa ”kohde” on lapsi.

1 2 3 4

22. Det är viktigt med behörig dagvårdspersonal för att försäkra dagvårdens höga kvalitet.

Pätevä päivähoitohenkilöstö tärkeää, jotta voidaan taata päivähoidon korkea laatu.

1 2 3 4

SÄTT FÖLJANDE PÅSTÅENDEN I EN ORDNING DÄR NUMMER 1= DET VIKTIGASTE, 2= NÄST VIKTIGASTE, 3= TREDJE VIKTIGASTE, 4= FJÄRDE VIKTIGASTE
Aseta seuraavat väittämät tärkeysjärjestykseen numero 1= tärkein, 2= toiseksi tärkein, 3= kolmanneksi tärkein, 4= neljänneksi tärkein.

Dagvårdens huvuduppgift är
 Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on

23. att befämja barnets uppväxt och utveckling.
 edistää lapsen kasvua ja kehitystä.

24. att ge familjen stöd i sociala relationer.
 tukea perheitä sosiaalisissa tilanteissa.

25. att befämja barnets lärande.
 edistää lapsen oppimista.

26. att möjliggöra småbarnsföräldrarnas deltagande i arbetslivet.
 mahdollistaa lasten vanhempien työssäkäynti.

VÄLJ DET ALTERNATIV SOM DU TYCKER ATT PASSAR BÄST!
VALITSE SEURAAVISTA VÄITTÄMISTÄ MIELESTÄSI SOPIVIN VAIHTOEHTO!

Helt av annan åsikt	Delvis av annan åsikt	Delvis av samma åsikt	Helt av samma åsikt
---------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------

27. Under planeringen av organisationsförändringen har man lyssnat på personalens åsikter.
 Henkilöstön mielipiteitä on kuultu organisaatiomuutosta suunniteltaessa.

1 2 3 4

28. Dagvårdens och utbildningsverkets gemensamma administration underlättar en effektiv styrning av personalresurser. Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto helpottaa henkilöstöresurssien oikein kohdentamista.	1	2	3	4
29. En gemensam administration möjliggör att arbeta över dagvårdens och skolans gränser. Yhteinen hallinto luo mahdollisuuksia työskennellä yli varhaiskasvatuksen ja opetustoimen rajojen.	1	2	3	4
30. En gemensam administration möjliggör att använda sakkunskapen i bredare perspektiv. Yhteinen hallinto mahdollistaa asiantuntijuuden hyödyntämisen laajemmin.	1	2	3	4
31. Den här organisationsförändringen har en positiv inverkan för dagvårdens status i vårt samhälle. Uskon tällä organisaatiomuutoksella olevan positiivisia vaikutuksia päivähoidon asemaan yhteiskunnassamme.	1	2	3	4
32. Den nya organisationen borde heta fostrings- och utbildningsverket. Uuden organisaation nimen tulisi olla kasvatus- ja opetustoimi.	1	2	3	4
33. Barnträdgårdslärarens status höjs efter sammanslagningen av dagvårdens och utbildningsverkets administration. Lastentarhanopettajien asema kohentuu päivähoidon ja opetustoimen hallinnon yhdistymisen myötä.	1	2	3	4
34. Det skulle vara viktigt att förnya barnträdgårdslärarytbildningen i och med den gemensamma administrationen. Yhteisen hallinnon myötä olisi tärkeää uudistaa lastentarhanopettajien koulutusta.	1	2	3	4
35. Utbildningskraven för barnträdgårdslärarytbe borde i framtiden vara på magister nivå. Lastentarhanopettajien koulutusvaatimuksena tulisi tulevaisuudessa olla maisteritasoinen koulutus.	1	2	3	4

36. De barnträdgårdslärare som arbetar i förskolan och de klasslärare som arbetar i skolan borde ha samma kollektivavtal. 1 2 3 4
Esiopetuksessa työskentelevillä lastentarhanopettajilla ja luokanopettajilla tulisi olla sama työehtosopimus.
37. Barnträdgårdslärarnas löner borde motsvara klasslärarnas löner. 1 2 3 4
Lastentarhanopettajien palkkaus tulisi vastata luokanopettajien palkkausta.
38. En öppen dialog mellan dagvårdens och utbildningsverkets personal är viktigt under förändringsprocessen. 1 2 3 4
Muutosprosessissa on tärkeää päivähoidon ja opetustoimen henkilöstön välinen avoin dialogi.
39. Det är viktigt att man anordnar gemensamma utbildningar för dagvårdens och utbildningsverkets personal under förändringsprocessen. 1 2 3 4
Muutosprosessissa on tärkeää, että päivähoidon ja opetustoimen henkilöstölle järjestetään yhteisiä koulutustilaisuuksia.
40. Dagvårdslagen borde förnyas så fort som möjligt. 1 2 3 4
Päivähoitolaki tulee uudistaa niin pian kuin mahdollista.

Nedan kan ni ännu fritt formulera Era åsikter och förväntningar om frågor som anknyter till den kommunala dagvården/utbildningen samt den eventuella sammanslagningen av gemensam administration i Helsingfors.

Tähän voitte vapaasti kirjoittaa mielipiteitänne ja odotuksianne kunnallisesta päivähoidosta/ opetuksesta ja mahdollisesta yhteisestä hallinnosta Helsingissä.

Kontrollera gärna att du har svarat på alla frågor. Vänligen sätt frågeformuläret i ett bifogat kuvert och returnera det via den interna posten till mig **SENAST FREDAGEN DEN 27.3.2009**

Tarkistathan vielä, että olet vastannut kaikkiin kysymyksiin. Palauttaisitko ystävällisesti lomakkeen suljetussa kirjekuoressa, sisäisessä postissa **VIIMEISTÄÄN PERJANTAINA 27.3.2009**

Adress/Osoite: SOSV/Aiva/SOSVE Jenni Tirronen PB 7140, 00099 Helsingfors stad
Tfn/Puh: 09- 310 73 014 / 044- 273 3731 e-post: jenni.tirronen@hel.fi

Ett Stort tack för Ditt svar!/ Suuri kiitos vastauksestasi!

Liite 3 Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää

Crosstabs**Case Processing Summary**

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Työskentelen * Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää	130	97,7%	3	2,3%	133	100,0%

Työskentelen * Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää Crosstabulation

			Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää			Total
			Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Työskentelen	Lastentarhanopettaja	Count	4	27	39	70
		% within Työskentelen	5,7%	38,6%	55,7%	100,0%
		% within Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää	50,0%	48,2%	59,1%	53,8%
	% of Total		3,1%	20,8%	30,0%	53,8%
	Erityislastentarhanopettaja	Count	0	1	4	5
		% within Työskentelen	,0%	20,0%	80,0%	100,0%
% within Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää		,0%	1,8%	6,1%	3,8%	
% of Total		,0%	,8%	3,1%	3,8%	
Luokanopettaja		Count	3	20	18	41

	% within Työskentelen	7,3%	48,8%	43,9%	100,0%
	% within Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää	37,5%	35,7%	27,3%	31,5%
	% of Total	2,3%	15,4%	13,8%	31,5%
Esiluokanopettaja	Count	0	2	1	3
	% within Työskentelen	,0%	66,7%	33,3%	100,0%
	% within Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää	,0%	3,6%	1,5%	2,3%
	% of Total	,0%	1,5%	,8%	2,3%
Erityisopettaja	Count	0	5	4	9
	% within Työskentelen	,0%	55,6%	44,4%	100,0%
	% within Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää	,0%	8,9%	6,1%	6,9%
	% of Total	,0%	3,8%	3,1%	6,9%
Muu	Count	1	1	0	2
	% within Työskentelen	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	% within Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää	12,5%	1,8%	,0%	1,5%
	% of Total	,8%	,8%	,0%	1,5%
Total	Count	8	56	66	130
	% within Työskentelen	6,2%	43,1%	50,8%	100,0%

% within Päivähoito on osa kasvatus- ja opetusjärjestelmää	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
% of Total	6,2%	43,1%	50,8%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,225(a)	10	,270
Likelihood Ratio	10,449	10	,402
Linear-by-Linear Association	2,690	1	,101
N of Valid Cases	130		

a. 14 cells (77,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,12.

Liite 4 Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu

Crosstabs**Case Processing Summary**

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Työskentelen * Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu	130	97,7%	3	2,3%	133	100,0%

Työskentelen * Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu Crosstabulation

			Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu				Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Työskentelen	Lastentarhanopettaja	Count	10	22	25	13	70
		% within Työskentelen	14,3%	31,4%	35,7%	18,6%	100,0%
		% within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu	52,6%	59,5%	48,1%	59,1%	53,8%
		% of Total	7,7%	16,9%	19,2%	10,0%	53,8%
	Erityislastentarhanopettaja	Count	3	0	1	1	5
		% within Työskentelen	60,0%	,0%	20,0%	20,0%	100,0%
		% within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu	15,8%	,0%	1,9%	4,5%	3,8%
		% of Total	2,3%	,0%	,8%	,8%	3,8%
	Luokanopettaja	Count	4	13	18	6	41
		% within Työskentelen	9,8%	31,7%	43,9%	14,6%	100,0%
		% within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu	21,1%	35,1%	34,6%	27,3%	31,5%
		% of Total	3,1%	10,0%	13,8%	4,6%	31,5%
	Esiluokanopettaja	Count	1	0	1	1	3
		% within Työskentelen	33,3%	,0%	33,3%	33,3%	100,0%
		% within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu	5,3%	,0%	1,9%	4,5%	2,3%
		% of Total	,8%	,0%	,8%	,8%	2,3%
	Erityisopettaja	Count	1	2	5	1	9
		% within Työskentelen	11,1%	22,2%	55,6%	11,1%	100,0%

	% within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu % of Total	5,3%	5,4%	9,6%	4,5%	6,9%
	Count	0	0	2	0	2
Muu	% within Työskentelen % within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu % of Total	,8%	1,5%	3,8%	,8%	6,9%
	Count	0	0	2	0	2
	% within Työskentelen % within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu % of Total	,0%	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Count	0	0	52	0	130
Total	% within Työskentelen % within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu % of Total	14,6%	28,5%	40,0%	16,9%	100,0%
	Count	19	37	52	22	130
	% within Työskentelen % within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu % of Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Count	19	37	52	22	130
	% within Työskentelen % within Päivähoito on mielestäni sosiaalipalvelu % of Total	14,6%	28,5%	40,0%	16,9%	100,0%
	Count	19	37	52	22	130

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,757(a)	15	,334
Likelihood Ratio	16,471	15	,351
Linear-by-Linear Association	,302	1	,583
N of Valid Cases	130		

a. 16 cells (66,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,29.

Liite 5 Päivähoidon ensisijainen tehtävä

Crosstabs**Case Processing Summary**

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on edistää lapsen kasvua ja kehitystä * Työskentelen	130	97,7%	3	2,3%	133	100,0%
Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on tukea perheitä sosiaalisissa tilanteissa * Työskentelen	130	97,7%	3	2,3%	133	100,0%
Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on edistää lapsen oppimista * Työskentelen	130	97,7%	3	2,3%	133	100,0%
Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on mahdollistaa lasten vanhempien työssäkäynti * Työskentelen	130	97,7%	3	2,3%	133	100,0%

Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on edistää lapsen kasvua ja kehitystä * Työskentelen**Crosstab**

		Työskentelen						Total
		Lastentarhan-opettaja	Erytislastentarhan-opettaja	Luokan-opettaja	Esiluokan-opettaja	Erytis-opettaja	Muu	
Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on edistää lapsen kasvua ja kehitystä	Tärkein	60	5	36	1	9	2	113
	Toiseksi tärkein	7	0	4	2	0	0	13
	Kolmanneksi tärkein	0	0	2	0	0	0	2
	Neljänneksi tärkein	2	0	0	0	0	0	2
Total		69	5	42	3	9	2	130

Count

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,516(a)	15	,237
Likelihood Ratio	16,058	15	,378
Linear-by-Linear Association	,190	1	,663
N of Valid Cases	130		

a. 20 cells (83,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,03.

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error(a)	Approx. T(b)	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	-,038	,070	-,435	,664(c)
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,005	,087	,062	,951(c)
N of Valid Cases		130			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on tukea perheitä sosiaalisissa tilanteissa * Työskentelen

Crosstab

		Työskentelen						Total
		Lastentarhanopettaja	Eryitylastentarhanopettaja	Luokanopettaja	Esiluokanopettaja	Eryitysopettaja	Muu	
Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on tukea perheitä sosiaalisissa tilanteissa	Toiseksi tärkein	11	2	7	0	0	0	20
	Kolmanneksi tärkein	31	2	15	1	6	2	57
	Neljänneksi tärkein	27	1	20	2	3	0	53
	Total	69	5	42	3	9	2	130

Count

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,922(a)	10	,447
Likelihood Ratio	11,824	10	,297
Linear-by-Linear Association	,354	1	,552
N of Valid Cases	130		

a 12 cells (66,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,31.

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error(a)	Approx. T(b)	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	,052	,074	,593	,554(c)
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,051	,082	,583	,561(c)
N of Valid Cases		130			

a Not assuming the null hypothesis.

b Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c Based on normal approximation.

Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on edistää lapsen oppimista * Työskentelen

		Työskentelen						Total
		Lastentarhanopettaja	Eryityslastentarhanopettaja	Luokanopettaja	Esiluokanopettaja	Eryitysopettaja	Muu	
Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on edistää lapsen oppimista	Tärkein	4	0	1	0	0	0	5
	Toiseksi tärkein	42	3	27	1	7	1	81
	Kolmanneksi tärkein	19	2	8	2	2	0	33
	Neljänneksi tärkein	4	0	6	0	0	1	11
Total		69	5	42	3	9	2	130

Crosstab

Count

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,048(a)	15	,522
Likelihood Ratio	13,694	15	,549
Linear-by-Linear Association	,651	1	,420
N of Valid Cases	130		

a. 18 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,08

Symmetric Measures

	Value	Asymp. Std. Error(a)	Approx. T(b)	Approx. Sig.
Interval by Interval Pearson's R	,071	,088	,805	,422(c)
Ordinal by Ordinal Spearman Correlation	,054	,087	,608	,544(c)
N of Valid Cases	130			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on mahdollistaa lasten vanhempien työssäkäynti * Työskentelen

Crosstab

Count

		Työskentelen						Total
		Lastentarhanopettaja	Erytislasteritarhanopettaja	Luokanopettaja	Esiluokanopettaja	Erytisopettaja	Muu	
Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on mahdollistaa lasten vanhempien työssäkäynti	Tärkein	5	0	5	2	0	0	12
	Toiseksi tärkein	9	0	4	0	2	1	16
	Kolmanneksi tärkein	19	1	17	0	1	0	38
	Neljänneksi tärkein	36	4	16	1	6	1	64
Total		69	5	42	3	9	2	130

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	24,479(a)	15	,057
Likelihood Ratio	21,045	15	,135
Linear-by-Linear Association	,597	1	,440
N of Valid Cases	130		

a 17 cells (70,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,18.

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error(a)	Approx. T(b)	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	-,068	,089	-,772	,442(c)
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-,074	,090	-,837	,404(c)
N of Valid Cases		130			

a Not assuming the null hypothesis.

b Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c Based on normal approximation.

Liite 6 Lastentarhan- ja luokanopettajien näkemyksiä päivähoiton ja opetuksen jatkumosta

T-Test**Group Statistics**

Työskentelen		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä	Lastentarhanopettaja	70	3,13	,679	,081
	Luokanopettaja	41	3,29	,680	,106

Group Statistics

Työskentelen		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Yhteinen hallinto helpottaa lapsen siirtymistä päivähoitosta esikouluun ja edelleen kouluun	Lastentarhanopettaja	69	3,33	,560	,067
	Luokanopettaja	40	3,53	,554	,088

Group Statistics

Työskentelen		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden	Lastentarhanopettaja	70	3,37	,663	,079
	Luokanopettaja	41	3,54	,596	,093

Group Statistics

Työskentelen		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Yhteinen hallinto tekee esiopetuksesta yhtenäisempää	Lastentarhanopettaja	70	3,37	,641	,077
	Luokanopettaja	41	3,54	,636	,099

Liite 7 Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä * pk johtajat & rehtorit

Crosstabs

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä * Työskentelen	25	18,8%	108	81,2%	133	100,0%

Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä * Työskentelen Crosstabulation

Count

		Työskentelen		Total
		Päiväkodin johtajana	Rehtorina	
Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä	Täysin eri mieltä	1	0	1
	Jokseenkin eri mieltä	3	0	3
	Jokseenkin samaa mieltä	11	0	11
	Täysin samaa mieltä	5	5	10
Total		20	5	25

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,375(a)	3	,025
Likelihood Ratio	11,157	3	,011
Linear-by-Linear Association	6,000	1	,014
N of Valid Cases	25		

a. 6 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,20.

Symmetric Measures

	Value	Asymp. Std. Error(a)	Approx. T(b)	Approx. Sig.
Interval by Interval Pearson's R	,500	,102	2,769	,011(c)
Ordinal by Ordinal Spearman Correlation	,564	,112	3,275	,003(c)
N of Valid Cases	25			

a Not assuming the null hypothesis.

b Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c Based on normal approximation.

Liite 8 Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä ja ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden* Ikä

Crosstabs

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Ikä * Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä	131	98,5%	2	1,5%	133	100,0%
Ikä * Ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden	131	98,5%	2	1,5%	133	100,0%

Ikä * Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä

Crosstab

			Päivähoidon ja opetustoimen yhteinen hallinto laajentaa näkemystä lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä				Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Ikä	18-25	Count	0	4	6	1	11
		% within Ikä	,0%	36,4%	54,5%	9,1%	100,0%
	26-35	Count	0	3	20	17	40
		% within Ikä	,0%	7,5%	50,0%	42,5%	100,0%
	36-45	Count	0	0	18	11	29
		% within Ikä	,0%	,0%	62,1%	37,9%	100,0%
	46-55	Count	0	3	18	13	34
		% within Ikä	,0%	8,8%	52,9%	38,2%	100,0%
	56-65	Count	2	3	7	5	17
		% within Ikä	11,8%	17,6%	41,2%	29,4%	100,0%
Total		Count	2	13	69	47	131
		% within Ikä	1,5%	9,9%	52,7%	35,9%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	29,287(a)	12	,004
Likelihood Ratio	24,515	12	,017
Linear-by-Linear Association	,130	1	,718
N of Valid Cases	131		

a 11 cells (55,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,17.

Ikä * Ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden

Crosstab

			Ruotsinkielisen päivähoiton ja opetustoimen yhteinen hallinto yhtenäistää ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden				
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Total
Ikä	18-25	Count	0	1	8	2	11
		% within Ikä	,0%	9,1%	72,7%	18,2%	100,0%
	26-35	Count	0	2	23	15	40
		% within Ikä	,0%	5,0%	57,5%	37,5%	100,0%
	36-45	Count	0	0	13	16	29
		% within Ikä	,0%	,0%	44,8%	55,2%	100,0%
	46-55	Count	0	3	12	19	34
		% within Ikä	,0%	8,8%	35,3%	55,9%	100,0%
	56-65	Count	1	1	3	12	17
		% within Ikä	5,9%	5,9%	17,6%	70,6%	100,0%
Total		Count	1	7	59	64	131
		% within Ikä	,8%	5,3%	45,0%	48,9%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	21,532(a)	12	,043
Likelihood Ratio	21,333	12	,046
Linear-by-Linear Association	3,663	1	,056
N of Valid Cases	131		

a 11 cells (55,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,08.

Liite 9 Lastentarhan- ja luokanopettajien näkemyksiä yhteisestä hallinnosta

T-Test**Group Statistics**

Työskentelen		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
COMPUTE yhthallint = (X7_28 + X7_29 + X7_30)	Lastentarhanopettaja	68	9,0147	1,46086	,17716
	Luokanopettaja	41	9,6098	1,90890	,29812

	Levene's Test for Equality of Variances	t-test for Equality of Means								
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Upper	Lower
COMPUTE yhthallint = (X7_28 + X7_29 + X7_30)	Equal variances assumed	7,429	,007	1,832	107	,070	-,59505	,32481	1,23895	-,04885
	Equal variances not assumed			1,716	68,163	,091	-,59505	,34678	1,28702	-,09692

Independent Samples Test

Liite 10 Lastentarhanopettajien asema kohentuu yhteisen hallinnon myötä

T-Test**Group Statistics**

Työskentelen		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Lastentarhanopettajien asema kohentuu päivähoiton ja opetustoimen hallinnon yhdistymisen myötä	Lastentarhanopettaja	69	2,67	,721	,087
	Luokanopettaja	41	2,95	,705	,110

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Upper	Lower	
Lastentarhanopettajien asema kohentuu päivähoiton ja opetustoimen hallinnon yhdistymisen myötä	Equal variances assumed	1,413	,237	-2,018	108	,046	-,285	,141	-,564	-,005
	Equal variances not assumed			-2,029	85,646	,046	-,285	,140	-,563	-,006

Independent Samples Test

Liite 11 Lastentarhanopettajien palkkauksen tulisi vastata luokanopettajien palkkausta

T-Test**Group Statistics**

Työskentelen		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Lastentarhanopettajien palkkaus tulisi vastata luokanopettajien palkkausta	Lastentarhanopettaja	69	3,64	,641	,077
	Luokanopettaja	40	2,75	1,032	,163

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Upper	Lower
Lastentarhanopettajien palkkaus tulisi vastata luokanopettajien palkkausta	Equal variances assumed	14,929	,000	5,545	107	,000	,888	,160	,570	1,205
	Equal variances not assumed			4,920	56,783	,000	,888	,180	,526	1,249

Liite 12 Lastentarhanopettajien koulutusvaatimuksena tulisi tulevaisuudessa olla maisteritasoinen koulutus

T-Test

Group Statistics

Työskentelen		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Lastentarhanopettajien koulutusvaatimuksena tulisi tulevaisuudessa olla maisteritasoinen koulutus	Lastentarhanopettaja	69	2,29	,876	,105
	Luokanopettaja	41	2,41	,774	,121

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Upper	Lower
Lastentarhanopettajien koulutusvaatimuksena tulisi tulevaisuudessa olla maisteritasoinen koulutus	,491	,485	Equal variances assumed	108	,754	-,125	,166	-,453	,203
			Equal variances not assumed	92,561	,778	-,125	,160	-,443	,194

Liite 13 Yhteiset koulutustilaisuudet

T-Test**Group Statistics**

	Työskentelen	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Muutosprosessissa on tärkeää, että päivähoiton ja opetustoimen henkilöstölle järjestetään yhteisiä koulutustilaisuuksia	Lastentarhanopettaja	69	3,71	,517	,062
	Luokanopettaja	40	3,33	,730	,115

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Upper	Lower
Muutosprosessissa on tärkeää, että päivähoiton ja opetustoimen henkilöstölle järjestetään yhteisiä koulutustilaisuuksia	Equal variances assumed	12,437	,001	3,211	107	,002	,385	,120	,147	,623
	Equal variances not assumed			2,937	62,014	,005	,385	,131	,123	,647